

ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

สารนิพนธ์
ของ
นางธีรารัตน์ สีทองดี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
เมษายน 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

บทคัดย่อ
ของ
นางธีรารัตน์ สีทองดี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
เมษายน 2545

ธีรรัตน์ สีทองดี. (2545). ผลของการเรียนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาการบัญชี 2 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ผลของการเรียนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี โดยศึกษากับนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 วิทยาลัยเทคนิค
สมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
ค้นคว้าประกอบด้วยแผนการสอน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี และแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Nonrandomized
Control - Group Pretest - Posttest Design ทำการทดสอบก่อน แล้วจึงเรียนโดยวิธีการเรียน
แบบร่วมมือเป็นระยะเวลา 15 คาบ เมื่อเรียนครบแล้วทำการทดสอบอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบ
ฉบับเดิม เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ t-test แบบไม่เป็น
อิสระจากกัน (t-test for dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือมีผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

THE EFFECT OF COOPERATIVE LEARNING METHOD ON LEARNING ACHIEVEMENT
IN ACCOUNTING 2 OF THE FIRST YEAR ACCOUNTING STUDENTS
SAMUTSONGKRAM TECHNICAL COLLEGE

AN ABSTRACT
BY
MRS.THEERARUT SEETONGDEE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University
April 2002

Theerarut Seetongdee. (2002). *The Effect of Cooperative Learning Method on Achievement in Accounting 2 of the First Year Accounting Students, Samutsongkram Technical College*. Master Project, M. Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor : Assoc. Prof. Chusri Wongratana.

The purpose of this research was to study the effect of cooperative learning on the achievement in Accounting 2 on “Adjusting Entries”. The population was the first year student in the diploma level of the Accounting Major, second semester, 2544 academic year in Samutsongkram Technical College, Muang District, Samutsongkram Province. The sample used was 36 students. The research tools were the teaching plan on Accounting 2 in the topic of “Adjusting Entries” and the achievement test.

The experimental group was taught through cooperative learning for 15 periods. The study was designed by using nonrandomized control-group pretest-posttest design. The data from the pretest and posttest were compared by using the t-test for dependent samples.

The finding indicated that the achievement of Accounting 2 on the topic of “Adjusting Entries” were significantly increased at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

วันที่.....เดือน เมษายน พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิด และการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย และอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อช่วยให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์ อาจารย์ประสิทธิ์ พึ่งยนต์ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์เจิมสิริ ศิริวงศ์พากร อาจารย์กมล โพธิ์เย็น และอาจารย์สุรศักดิ์ อมรปิยะพงศ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ พร้อมทั้งข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ หัวหน้าแผนกวิชาบัญชี และครู-อาจารย์แผนกวิชาบัญชี ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกตลอดเวลาที่ทดลองและขอขอบคุณนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/1 แผนกบัญชี ปีการศึกษา 2544 ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลอง

ประการสุดท้ายขอขอบคุณผู้ซึ่งเป็นกำลังใจสำคัญยิ่งในชีวิตของผู้วิจัย คือ คุณถาวร - สีทองดี และเด็กหญิงบงกชพร สีทองดี (ลูกแก้ว) ที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการศึกษาและการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้อบรมให้ความรู้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งเจ้าของผลงานที่ได้นำมาอ้างอิงไว้ในบรรณานุกรมทุกท่าน

ธีรรัตน์ สีทองดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	3
เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง	3
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	5
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง	22
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	23
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	23
แบบแผนการทดลองที่ใช้	26
การดำเนินการทดลอง	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	35
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	35
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	36
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	36
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	36
อภิปรายผล	37
ข้อเสนอแนะ	38
 บรรณานุกรม	 40
 ภาคผนวก	 45
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 99

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบปกติ....	18
2 เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอน.....	23
3 การวิเคราะห์หลักสูตรวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี.....	26
4 แบบแผนการทดลองแบบ Nonrandomized Control-Group Pretest-Posttest Design..	26
5 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ก่อนและหลังการเรียนแบบร่วมมือ.....	33
6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ.....	34
7 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี.....	55
8 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี ก่อนและหลังการเรียนแบบร่วมมือ.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษานับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการจัดการศึกษาจะเป็นการนำพาบุคคลซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศก้าวสู่ทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างสอดคล้องกัน กล่าวคือ การจัดการศึกษาในปัจจุบันจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาขีดความสามารถของตนเองได้ด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้จากวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 18) ที่กล่าวไว้ว่า

“เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ และมีความสมดุลทั้งทางร่างกาย ปัญญา จิตใจ และสังคม เป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ ใช้เหตุและผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตน พัฒนาอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างเป็นสุข”

การเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องเสริมสร้างคุณลักษณะที่สำคัญให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนนั้นคือ การทำให้ผู้เรียนทุกคนตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเรียนรู้เชิงการคิดวิเคราะห์ และยึดตัวผู้เรียนเองเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนจะมีบทบาทหน้าที่ในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นจากที่แล้มาที่เคยยึดครูเป็นศูนย์กลาง และผูกขาดการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแต่เพียงผู้เดียว กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองในลักษณะของการปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เพราะจะทำให้เกิดความแม่นยำและเกิดประโยชน์ต่อตนเองสูงสุด ดังพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งที่ว่า (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543 : 39)

...วิชาใดที่เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติได้ ก็จะต้องให้นักเรียนปฏิบัติ เพราะการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จากการปฏิบัติจะทำให้รู้จริงและแม่นยำ อาจหยิบยกขึ้นมาใช้ได้เสมอด้วยความเคยชินชำนาญ ผิดกันโดยตรงข้ามกับการสอนให้รู้โดยมิได้ลงมือปฏิบัติให้เห็นจริง ซึ่งมักจะกลายเป็นการเรียนรู้เพียงสอบได้ หรือเรียนรู้เพื่อนำไปลืมทิ้งเสียโดยมาก...

ในขณะเดียวกัน เกี่ยวกับแผนปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มุ่งเน้นให้มีการจัดการศึกษาโดยให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้

ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. 2542 : 12) ประกอบกับกรมอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่ง ในสังกัดกระทรวง
ศึกษา

วิธีการที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพ ซึ่งได้มีการพัฒนาอย่าง
ต่อเนื่องทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนได้อย่างสอดคล้องต่อการ
พัฒนาประเทศ โดยเน้นให้ความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังนิสัยรักการทำงาน
เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการทำงาน มีศรัทธา มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ สามารถที่จะทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ พร้อมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
สังคมและตลาด

แรงงาน (คู่มือการฝึกงาน กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 18)

แต่จากสภาพการณ์จริงและประสบการณ์ในด้านการสอนของผู้วิจัยที่ผ่านมา พบว่า
การที่จะสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาได้นั้น จะต้องมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของผู้เรียนควบคู่กันไปด้วย อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับ
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติได้ ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องสรรหากลวิธี หรือ
กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แปลกใหม่เพื่อจะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative
Learning) จะทำให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนสามารถเกิดการเรียนรู้และสามารถแก้ไข
ปัญหาได้ด้วยตนเอง (ชินะพัฒน์ ชื่นแดชม. 2542 : 37) น่าจะเป็นกลวิธีในการจัดการเรียนการ
สอนที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วย
ตนเอง และเกิดการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และน่าจะเป็นกลวิธี
การสอนที่เหมาะสมกับสภาพการณ์จริงของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาที่มีผู้เรียน
ในแต่ละห้องเป็นจำนวน 30 - 40 คน ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มขนาดกลางที่สามารถดำเนินการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและทดลองใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ ในการสอน
วิชาการบัญชี 2 ซึ่งเป็นวิชาชีพพื้นฐานวิชาหนึ่งที่นักศึกษาทุกคนในสายคณะวิชาบริหารธุรกิจ
จะต้องเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ในวิชาดังกล่าว ก่อนและหลังวิธีการเรียนแบบร่วมมือ เพื่อศึกษาว่าการเรียนแบบร่วมมือนี้ จะ
ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมากน้อยเพียงใด และวิธีการเรียนแบบร่วมมือเหมาะสมที่
จะทำให้นักศึกษาเกิดประสิทธิภาพในการเรียนสูงสุดและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างแท้จริง
ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะได้เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาการบัญชี 2 ได้นำวิธีการ รูปแบบ หลักการ และกระบวนการ การเรียนแบบร่วมมือ ไปปรับปรุงและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาให้สูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 2 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1 ห้อง ห้องเรียนละ 36 คน ซึ่งได้มาโดยการจับฉลากจาก 2 ห้อง ได้ห้องเรียน บัญชี 1/1 เป็นกลุ่มทดลอง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการเรียนแบบร่วมมือ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นเนื้อหาวิชาการบัญชี 2 (22012003) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “รายการปรับปรุงบัญชี” ประกอบด้วย

1. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expense)
2. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (Deferred Expense)

3. รายได้ค้างรับ (Accrued Revenue)
4. รายได้รับล่วงหน้า (Deferred Revenue)
5. ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) และวัสดุสิ้นเปลือง (Supplies)
- 6.หนี้สงสัยจะสูญ (Doubtful Debt)

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ใช้เวลาในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 6 วัน วันละ 2 คาบ และ 3 คาบ ตามลำดับ รวม 15 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดตารางเวลาในการทดลองอย่างต่อเนื่องกันทุกวัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 หมายถึง ความรู้และความสามารถในการเรียนรู้ วิชาการบัญชี 2 (22012003) เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ในด้านความรู้-ความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ และด้านการวิเคราะห์ ซึ่งวัดได้จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การจัดการเรียนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิกจำนวนเท่า ๆ กัน และสมาชิกในแต่ละกลุ่มจะมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยครูจะเป็นผู้ประสานงานและเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้ มีขั้นตอนในการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำ

2.1.1 ครูและนักเรียนอภิปรายและสรุปเนื้อหาบทเรียนในคาบเรียนที่แล้ว

2.1.2 แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยใช้กิจกรรมการทดสอบย่อยเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง เพื่อลดความสามารถกัน

2.2 ขั้นดำเนินการสอน

2.2.1 ครูนำเข้าสู่บทเรียน

2.2.2 ครูกำหนดให้นักเรียนได้รู้จักการแบ่งหน้าที่ในการทำงานแต่ละกลุ่มของตนเองตามที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ

2.2.3 ครูแจกใบความรู้ และใบงานให้แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด

2.3 ชั้นประเมินผล

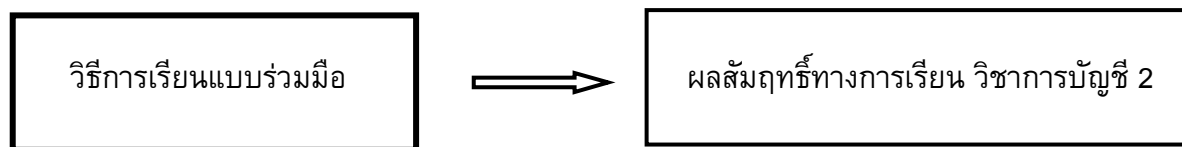
2.3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผลงานกลุ่มเพียง 1 ชิ้น โดยครูจะตรวจผลงาน แล้วให้คะแนนในแต่ละกลุ่ม ให้ทุกคนได้เท่าเทียมกัน

2.3.2 ประกาศผลคะแนนและติดประกาศชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

หลังการทดลองนักศึกษาที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.1 หลักการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.2 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.3 ลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.4 เทคนิควิธีการที่ใช้ในการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.5 ขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.6 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.7 ข้อดีของวิธีเรียนแบบร่วมมือ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 2.2 งานวิจัยในประเทศ

1. การเรียนแบบร่วมมือ

1.1 หลักการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

อุษาวดี จันทรสนธิ (2536 : 85-87) ได้อธิบายถึง การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้มี

ความร่วมมือกัน อาศัยหลักการทางจิตวิทยาสังคมเป็นพื้นฐาน เพื่อช่วยให้เข้าใจถึงกระบวนการในการทำงานร่วมกัน การตัดสินใจของกลุ่ม การวางแผนปฏิบัติงานของกลุ่ม การดำเนินงานตามแผนการและการประเมินผลวิธีการดำเนินงานของกลุ่ม จิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวข้องในการเรียนแบบร่วมมือ มีดังนี้

1. มโนทัศน์เกี่ยวกับตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความต้องการ ความสนใจของบุคคลในกลุ่ม เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในกลุ่ม

2. ประสบการณ์ ความรู้และทักษะเกี่ยวกับวิธีดำเนินการของกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการทำงานกลุ่ม นั่นคือ ถ้าสมาชิกในกลุ่มมีประสบการณ์ในการทำงานกลุ่มบ่อยแล้วประสบความสำเร็จจะทำให้มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานกลุ่ม ความรู้ ทักษะในการทำงานและทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่นนั้นช่วยให้การทำงานกลุ่มดำเนินไปสู่จุดหมายด้วยความมั่นใจ

3. จุดมุ่งหมาย การมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจ และยอมรับของบุคคลในกลุ่ม ทำให้กลุ่มเห็นทิศทางในการทำงาน จุดมุ่งหมายมี 2 ประเภท คือ จุดมุ่งหมายของบุคคล และจุดมุ่งหมายของกลุ่ม ซึ่งต้องสอดคล้องกันจึงจะทำให้เกิดบรรยากาศการทำงานแบบร่วมมือกัน

4. บุคคลในกลุ่มมีคุณค่าเท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเท่ากัน ผลจากการตัดสินใจร่วมกันถือเป็นมติเอกฉันท์ของกลุ่ม มิใช่ของคนใดคนหนึ่ง

5. กลุ่มควรมีขนาดเล็กเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสใช้ความสามารถได้เต็มที่ มีบทบาทเท่าเทียมกัน และกระจายภาระหน้าที่ได้ทั่วถึงทุกคน

6. สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในห้องเรียน และการจัดโต๊ะเรียนให้มีบรรยากาศที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนแบบร่วมมือ ครูต้องจัดสถานการณ์และวางเงื่อนไขให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานอย่างจริงจัง มีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือและพึ่งพากัน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ เป็นต้น จึงนับได้ว่าเป็นวิธีที่ส่งเสริมการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นวิธีที่มีคุณภาพอีกวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนยุคปัจจุบันเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีความสุข สนุกสนานและมีประสิทธิภาพ

1.2 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

อาร์ทซ์และนิวแมน (Artzt and Newman, 1990 : 448-449) ได้กล่าวว่า "การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีที่ผู้เรียนทำการแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่ม เพื่อบรรลุเป้าหมายสมาชิกทุกคนจึงช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้เกิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ครูไม่ใช่เป็นแหล่งความรู้ที่คอยป้อนแก่นักเรียน แต่จะมีบทบาทเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ จัดหาและชี้แนะแหล่งข้อมูลในการเรียน ตัวนักเรียนเองจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้"

เดวิด ดับเบิลยู จอห์นสัน และโรเจอร์ ที จอห์นสัน (David W. Johnson and Roger T. Johnson, 1991 : 6-7) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นการเรียนที่มีการแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยแต่ละกลุ่มมีนักเรียนที่มีเพศ อายุ และความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้กลุ่มของตนประสบความสำเร็จ

ชาญชัย อาจิณสมจาร (2537 : 88) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า "การเรียนแบบร่วมมือหมายถึง การใช้การสอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อว่านักเรียนจะได้ทำงานร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มสูงสุด"

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 122) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าเป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมมือกันในการเรียนซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. ครูสอนบทเรียน
 2. นักเรียนกลุ่มละ 4-6 คน ทำงานร่วมกันตามที่ครูกำหนด มีการเปรียบเทียบคำตอบซักถามตรวจงานกัน
 3. แนะนำให้คนเก่งในกลุ่มอธิบายแบบฝึกหัดให้เพื่อน
 4. เมื่อเรียนจบบทเรียนให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบสั้น ๆ ด้วยตนเอง
 5. ตรวจผลการสอบ หาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม
 6. นักเรียนคนใดทำได้ดีขึ้น ครูจะชมเชย และกลุ่มใดที่ทำได้ดีขึ้นก็จะได้รับคำชมเชย
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 85) ได้ให้ความหมายว่า "การเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้"

อเนก ศิลปนิลมาลย์ (2540 : 63) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า "การเรียนแบบร่วมมือหมายถึงการสอนที่ครูกำหนดให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทำงาน

ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจะพิจารณาเป็น 2 ตอน คือคะแนนรายบุคคล และคะแนนเฉลี่ยรายกลุ่ม เวลาเรียน ร่วมมือกัน แต่เวลาสอบจะต่างคนต่างสอบ"

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยแบ่งกันนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกภายในกลุ่มมีความแตกต่างกันทั้งอายุ เพศ และความรู้ความสามารถ แต่มีเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มมีบทบาทที่ชัดเจนในการเรียนหรือการทำกิจกรรมอย่างเท่าเทียมกันและได้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ภายในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง ได้พัฒนาทักษะความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบผลงาน ขณะเดียวกันก็ต้องช่วยกันรับผิดชอบการเรียนรู้ในงานทุกขั้นตอนของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งนักเรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ในงานทุกขั้นตอนของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งนักเรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มไปถึงเป้าหมายเช่นเดียวกัน ดังนั้นนักเรียนจึงต้องช่วยเหลือพึ่งพาและสนับสนุนเพื่อนทุกคนในกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

1.3 ลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่นักเรียนเรียนรู้เป็นกลุ่ม ซึ่งได้รับการพัฒนาและวิจัยที่มหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ (Slavin. 1995 : 6) การเรียนด้วยวิธีนี้มีใช้เพียงทำบางสิ่งบางอย่างเป็นกลุ่ม แต่เป็นการเรียนร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน โดยนักเรียนต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เรียนรู้ได้เท่า ๆ กับการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนแบบร่วมมือที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญเป็นองค์ประกอบหลักอยู่ 5 ประการ ดังนี้

1. การสร้างความรู้สึกพึ่งพากันทางบวกให้เกิดในกลุ่มนักเรียน (Positive Interdependence) วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึ่งพากัน จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการพึ่งพากันในด้านการได้รับผลประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน เช่น รางวัล หรือคะแนน และพึ่งพากันในด้านกระบวนการทำงาน เพื่อให้งานกลุ่มสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมาย โดยมีการกำหนดบทบาทของแต่ละคนที่เท่าเทียมกันและสัมพันธ์ต่อกันจึงจะทำให้งานสำเร็จ และการแบ่งงานให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มให้มีลักษณะที่ต่อเนื่องกัน ถ้าขาดของสมาชิกคนใดจะทำให้งานดำเนินต่อไปไม่ได้ (Johnson, Johnson and Smith, 1991 : 3 : 4-3 : 5)

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างนักเรียน (Face – to - Face Promotive Interaction) คือ นักเรียนในแต่ละกลุ่มจะมีการอภิปราย อธิบาย ชักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้เหตุผลซึ่งกันและกัน ให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการทำงานของตน สมาชิกในกลุ่มมีการช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้นส่งเสริม และให้กำลังใจกันและกัน ในการทำงานและการเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายของกลุ่ม (Johnson, Johnson and Holubec, 1993 : 10)

3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability) คือ ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน โดยสมาชิกต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ต้องรับผิดชอบในผลการเรียนของตนเองและของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มจะรู้ว่าใครต้องการความช่วยเหลือ ต้องการการส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องใด มีการกระตุ้นกันและกันให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ มีการตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือไม่ โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการประกันว่า สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันกับกลุ่ม (Johnson, Johnson and Smith, 1991 : 3 : 7-3 : 8)

4. ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) การทำงานกลุ่มย่อยจะต้องได้รับการฝึกฝน ทักษะทางสังคม และทักษะในการทำงานกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น นักเรียนควรจะต้องทำความรู้จักกัน เรียนรู้ลักษณะนิสัยและสร้างความไว้วางใจต่อกันและกัน รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล รู้จักติดต่อ สื่อสาร และสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหา ข้อขัดแย้งในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Johnson, Johnson and Smith, 1991 : 3 : 9-3 : 10)

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอน หรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายได้ โดยสมาชิกกลุ่มต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนร่วมกัน และที่สำคัญจะต้องมีการประเมินผลงานของกลุ่ม สามารถปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้นได้อย่างไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจว่า ควรมีการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงอะไรและอย่างไร ดังนั้น กระบวนการกลุ่ม จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม (Johnson, Johnson and Holubec, 1993 :11)

การเรียนรู้แบบร่วมมือนอกจากจะมีลักษณะตามที่ จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson) ได้อธิบายไว้ ยังมีลักษณะตามที่คาแกน (Kagan, 1994 : 4 : 1-4 :11; พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2541 : 38 - 39) ได้อธิบายไว้ถึงลักษณะสำคัญ 6 ประการ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ดังนี้

1. มีการรวมเป็นกลุ่ม/เป็นทีม (Groups/Teams) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่ม 2 - 6 คน และขนาดที่เหมาะสมที่สุด คือ 4 เพราะสมาชิกภายในกลุ่ม จะมีโอกาสเท่าเทียมกันในการร่วมทำกิจกรรมและสามารถแบ่งงานกันทำเป็นคู่ได้สะดวก ภายในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความแตกต่างกันทั้งความสามารถและเพศ การที่มีความแตกต่างกันของระดับความสามารถในกลุ่มจะก่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่เพื่อน (Tutoring)

2. มีการจัดการ (Management) คือ การจัดการเพื่อให้การทำงานกลุ่มแบบร่วมมือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยชั้นเรียนถูกจัดเพื่อให้นักเรียนแต่ละคน สามารถร่วมทำกิจกรรมกันอย่างสะดวก มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่ม และที่สำคัญมีการสร้างกฎเกณฑ์ของชั้นเรียนและสัญญาณเงียบ (Quit Signal) เมื่อครูสร้างสัญญาณเงียบส่งให้นักเรียนจะสามารถดึงความสนใจของนักเรียนจากการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนั้นมาสู่ครูได้อย่างรวดเร็ว โดยที่นักเรียนทำสัญญาณตามครูและเงียบ เพื่อฟังคำสั่งต่อไป

3. มีความเต็มใจ (Willing) คือ ความเต็มใจที่จะร่วมมือในการเรียนและการทำงาน โดยช่วยเหลือกันและกัน และมีการยอมรับกันและกัน อันจะทำให้งานราบรื่น

4. มีทักษะ (Skills) คือ ทักษะทางสังคมรวมทั้งทักษะการสื่อความหมายการทำงานกลุ่มแบบร่วมมือจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความช่วยเหลือรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน มีการติดต่อสื่อสารกัน พร้อมกับให้กำลังใจต่อเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

5. มีหลักการพื้นฐานสำคัญ (Basic Principles) 4 ประการ โดยใช้อักษรย่อ PIES เป็นตัวบ่งชี้ว่าเป็นการเรียนแบบร่วมมือหรือไม่ คือ ถ้าเมื่อใดไม่มีการใช้หลักการใดหลักการหนึ่งใน 4 ประการนี้ หมายความว่า ไม่มีการเรียนแบบร่วมมือเกิดขึ้น ดังนั้นในการเรียนแบบร่วมมือต้องมีหลักการพื้นฐาน 4 ประการ ดังนี้

5.1 การสร้างความรู้สึกพึ่งพากันให้เกิดขึ้นซึ่งกันและกันในกลุ่มผู้เรียน (Positive Interdependence) มีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน ช่วยเหลือกันเพื่อสู่ความสำเร็จ และเข้าใจว่าความสำเร็จของแต่ละคนคือ ความสำเร็จของกลุ่ม

5.2 การมีความรู้สึกรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability) คือ ความรับผิดชอบเป็นรายบุคคลทุก ๆ คน ในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการค้นคว้า การทำงาน สมาชิกทุกคนต้องเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนเหมือนกัน จึงถือว่าเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

5.3 การมีส่วนร่วมโดยเท่าเทียมกัน (Equal Participation) สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการเรียนหรือการทำงานร่วมกัน โดยเท่าเทียมกัน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า การอ่าน การทำงานเท่า ๆ กัน โดยมีการกำหนดบทบาทของแต่ละคน การกำหนดบทบาทก่อนหรือหลัง เช่น ให้ใครพูด ให้ใครฟัง ให้ใครบันทึก เป็นต้น

5.4 การมีปฏิสัมพันธ์ไปพร้อม ๆ กัน (Simultaneous Interaction) คือสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะร่วมทำกิจกรรมไปพร้อม ๆ กัน มีปฏิสัมพันธ์ไปพร้อม ๆ กัน โดยสมาชิกทุกคนจะทำงาน คิด อ่าน ฟัง ไปพร้อม ๆ กัน

6. มีโครงสร้างหรือเทคนิคในการจัดกิจกรรม (Structures) คือ รูปแบบการจัดกิจกรรมหรือเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือเป็นสิ่งที่ใช้เป็นคำสั่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น เทคนิคการพูดเป็นคู่ (Rally Robin) เทคนิคการเขียนเป็นคู่ (Rally Table) เทคนิคคู่ตรวจสอบ (Pairs Check)

เทคนิครวมกันคิด (Number Heads Together) เป็นต้น เทคนิคต่าง ๆ จะต้องเลือกใช้ให้ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ แต่ละเทคนิคนั้นได้ออกแบบเหมาะกับเป้าหมายที่ต่างกัน

จากลักษณะสำคัญในการเรียนแบบร่วมมือของนักการศึกษาทั้งหลายดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีลักษณะสำคัญร่วมกันอยู่หลายประการดังเช่น มีการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย โดยที่สมาชิกภายในกลุ่มมีความแตกต่างกันทั้งความรู้ความสามารถ เพศ และเชื้อชาติ มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เช่น ผู้นำกลุ่ม ผู้กระตุ้น ผู้จัดบันทึก ผู้จัดการ อุปกรณ์ ผู้ควบคุมเวลา โดยที่บทบาทเหล่านี้นักเรียนจะต้องหมุนเวียนเปลี่ยนกัน มีการสร้างความรู้สึกพึ่งพากันให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียน (Positive Interdependence) มีความรู้สึกรับผิดชอบในส่วนบุคคล (Individual Accountability) ในการเรียนของตนเองและของเพื่อนร่วมกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนโดยที่นักเรียนได้พูดคุย อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอธิบายให้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกในกลุ่ม ก่อให้เกิดกระบวนการคิดกับนักเรียน มีการส่งเสริมให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการทำงาน และทำให้นักเรียนรู้จักเพื่อนร่วมกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น มีทักษะในการร่วมมือกันทำงานโดยจัดแบ่งหน้าที่โดยเท่าเทียมกัน โดยมีการใช้ทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานกลุ่มเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน การให้ความไว้วางใจกัน เชื่อใจกัน การสื่อสารที่ถูกต้อง ชัดเจน การยอมรับและสนับสนุนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และสามารถร่วมกันจัดการกับปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างมีสติ

1.4 เทคนิควิธีที่ใช้ในการเรียนแบบร่วมมือ

นักการศึกษาหลายท่านได้พัฒนาเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือไว้เป็นจำนวนมาก และในการแบ่งประเภทนั้นขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง จึงจำแนกแต่ละเทคนิควิธีได้แตกต่างกันไป ในที่นี้จะกล่าวถึงประเภทของการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้ช่วงเวลาในการดำเนินกิจกรรมเป็นเกณฑ์ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของการเรียนแบบร่วมมือไว้ ดังนี้

1.4.1 เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Teams-Games-Tournament หรือ TGT) ซึ่งพัฒนาโดย ดี วีรส และสลาบิน (De Vries and Slavin, 1978) มีการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 4 คน ระดับความสามารถต่างกันคือ นักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและการทำงานของกลุ่มไว้แล้ว ครูทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำเสนอครู แล้วมีการจัดกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มแข่งขันที่มีความสามารถใกล้เคียงกันมาแข่งขันกันตอบปัญหาภายในกลุ่ม ซึ่งจะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล คะแนนของกลุ่มจะได้จากคะแนนของสมาชิกที่เข้าแข่งขันร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ รวมกัน แล้วจัดให้มีการให้รางวัลกับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Slavin, 1995 : 84-96)

1.4.2 เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Teams Achievement Divisions หรือ STAD) พัฒนาโดยสลาบิน (Slavin, 1986) มีการจัดกลุ่มเหมือน TGT แต่ไม่มีการแข่งขัน กิจกรรมการเรียนการสอนในเทคนิคนี้คือ ครูสอนบทเรียนให้ทั้งชั้น กำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงานกลุ่มตามที่ครูกำหนดให้ โดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการอภิปราย ซักถาม ตรวจสอบซึ่งกันและกัน จากนั้นจะมีการทดสอบเป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนพัฒนาการ (คะแนนที่ดีกว่าเดิมในการสอบครั้งก่อน) ของแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่มและมีการให้รางวัลสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด (Slavin, 1995 : 5-6)

1.4.3 เทคนิคการจัดแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (Team Assisted Individualization หรือ TAI) พัฒนาโดยสลาบินและคณะ (Slavin, et al.) เทคนิคนี้เหมาะกับวิชาคณิตศาสตร์ใช้สำหรับระดับประถมปีที่ 3-6 วิธีนี้สมาชิกกลุ่มมี 4-5 คน มีระดับความรู้ต่างกัน ครูเรียกเด็กที่มีความรู้ระดับเดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอน ความยากง่ายของเนื้อหาวิธีที่สอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตน และต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมายแต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนทำข้อสอบโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน มีการให้รางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนได้ดีกว่าเดิม (Slavin, 1984 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2535 : 97; Johnson, Johnson and Holubec, 1993 : 4 : 17)

1.4.4 เทคนิคโปรแกรมการร่วมมือในการอ่านและเขียน (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC) พัฒนาโดยสตีเวนส, เมดเดน และสลาบิน (Stevens, Madden and Slavin) เทคนิคนี้ใช้สำหรับวิชาอ่าน เขียน และทักษะอื่น ทางภาษา สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน มีพื้นความรู้เท่ากัน 2 คน ก็เท่ากัน แต่ต่างระดับความรู้กับ 2 คนแรก ครูจะเรียกคู่ที่มีความรู้ระดับเท่ากันจากทุกกลุ่มมาสอน ให้กลับเข้ากลุ่มแล้วเรียกคู่ต่อไปจากทุกกลุ่มมาสอน กิจกรรมส่วนใหญ่ของ CIRC นักเรียนปฏิบัติไปตามลำดับ คือ การสอนของครู การฝึกของกลุ่มนักเรียน การเตรียมสอบล่วงหน้าของทีมและการทดสอบ โดยนักเรียนจะไม่เข้าทดสอบจนกว่าเพื่อน ๆ ร่วมทีมจะตัดสินใจว่าพร้อมแล้ว คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากคะแนนสอบของสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล (Stevens, 1987 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2535 : 97 : Slavin, 1995 : 7-8)

1.4.5 เทคนิคจิกซอ (Jigsaw) พัฒนาโดยอารอนสันและคณะ (Aronson and others) เทคนิคนี้เหมาะสำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 3-6 มีการจัดกลุ่มนักเรียนเช่นเดียวกับ TGT และ STAD ครูแบ่งเนื้อหาของเรื่องออกเป็นหัวข้อย่อยเท่าจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มและมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าคนละหัวข้อ สมาชิกต่างกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าหัวข้อเดียวกัน จะศึกษาบทเรียนหัวข้อนั้นร่วมกัน จากนั้นแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตนเพื่ออธิบายหัวข้อที่ตนศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง เพื่อให้ทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาครบทุกหัวข้อ

จากนั้นครูจะให้นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบ ซึ่งเป็นการประเมินผลรายบุคคลแล้วรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม (Aronson and others, 1976 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2535 : 97)

1.4.6 เทคนิคจิ๊กซอ 2 (Jigsaw II) เป็นเทคนิคที่พัฒนาโดย สลาบิน (Slavin) ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนจากเทคนิคจิ๊กซอ ของอารอนสัน (Aronson) นักเรียนทำงานในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4 คน และมีลักษณะการจัดกลุ่มเหมือน TGT และ STAD นักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ความสนใจในหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมร่วมกัน ศึกษาค้นคว้าและอภิปราย แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตน สอนเพื่อนในเรื่องที่ตนเองไปประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อน (คิดคะแนนเหมือน STAD) จะได้รับรางวัล (Slavin, 1995 : 6 - 7)

1.4.7 เทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม (Group Investigation) ซึ่งพัฒนาโดย ชารานและลาซารอวิทซ์ (Sharan and Lazarowitz, 1980) เทคนิคนี้สมาชิกในกลุ่มมี 2-6 คน เป็นรูปแบบที่ซับซ้อน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้า สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทั้งกลุ่ม มีการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การวิเคราะห์และสังเคราะห์งานที่ทำ การนำเสนอผลงาน หรือรายงานต่อหน้าชั้น การให้รางวัลหรือคะแนนให้เป็นกลุ่ม (Sharan, 1980 cited in Johnson, Johnson and Holubec, 1993 : 4 : 16)

1.4.8 เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) พัฒนาโดย Johnson and Johnson วิธีนี้สมาชิกในกลุ่มมี 4-6 คน ระดับความรู้ความสามารถต่างกัน เหมาะสำหรับบทเรียนที่มีลักษณะเป็นการคิดวิเคราะห์ หรือโจทย์ปัญหาต่าง ๆ สำหรับการทดลองการใช้เทคนิควิธีนี้ โดยครูทำการสอนทั้งชั้น เด็กแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ครูมอบหมาย คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม (Johnson and Johnson, 1987 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2535 : 97 : Slavin, 1995 : 129)

วิธีนี้เป็นวิธีที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในวิชาที่มีลักษณะเป็นโจทย์ปัญหา มีการคำนวณ หรือมีการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ โดยมีขั้นตอนในการเรียนการสอนดังนี้

- 1) ครูและนักเรียน อภิปราย สรุปเนื้อหาที่เรียนในคาบที่แล้ว
- 2) แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มละกันทั้ง ความรู้ ความสามารถ ระดับสติปัญญา มีทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน กลุ่มละ 4 – 6 คน
- 3) ครูแจกใบงานกลุ่มละ 1 แผ่น
- 4) แบ่งหน้าที่ของผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มดังนี้
 - คนที่ 1 อ่านคำสั่งหรือขั้นตอนในการดำเนินงาน
 - คนที่ 2 ฟังขั้นตอนและจดบันทึก
 - คนที่ 3 อ่านคำถามและหาคำตอบ
 - คนที่ 4 ตรวจคำตอบ (ข้อมูล)

5) แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบเพียงแผ่นเดียวหรือส่งงานเพียง 1 ชิ้นงานเดียว ผลงานที่เสร็จและส่ง เป็นผลงานที่ทุกคนในกลุ่มยอมรับ ซึ่งทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากัน

6) ปิดประกาศชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

1.4.9 เทคนิคการเรียนรู้แบบวงจรรการเรียนรู้ (Circle of Learning) พัฒนาโดย จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson) เทคนิคนี้ครูจัดนักเรียนเข้ารวมกลุ่ม กลุ่มละ 2-6 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ต่อจากนั้นครูให้เรื่องที่ศึกษา กลุ่มละ 1 ชุด นักเรียนจะเวียนกันอ่านให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟังคนละหัวข้อย่อยของเรื่องที่ศึกษา สมาชิกในกลุ่มที่เหลือจะมีหน้าที่ฟังและจดโน้ตถึงประเด็นสำคัญของเรื่อง เพื่อนำมาอภิปรายร่วมกัน ดังนั้นเมื่อเพื่อนอ่านจบในแต่ละหัวข้อย่อย นักเรียนทุกคนภายในกลุ่มจะร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นถึงหัวข้อที่กำลังศึกษาจากเรื่องที่อ่านและฟัง เมื่อสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจแล้ว ก็หมุนเวียนเปลี่ยนคนอ่านหัวข้อใหม่ ส่วนสมาชิกที่เหลือภายในกลุ่มก็ทำหน้าที่จดบันทึกเพื่อเตรียมการอภิปรายร่วมกันในครั้งต่อไปจนกระทั่งสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มเข้าใจบทเรียนนั้นทั้งชุดแล้ว และพร้อมที่จะทำการทดสอบ ครูจึงจะทำการทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล และการให้คะแนนจะพิจารณาจากผลรวมของคะแนนแต่ละคนภายในกลุ่ม (Johnson and Johnson, 1987 อ้างถึงใน สุริย์ บาวเออร์. 2535 : 19)

1.4.10 เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกลุ่ม (Co-op Co-op) พัฒนาโดย Kagan ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ คือ นักเรียนช่วยกันอภิปรายหัวข้อที่จะศึกษา แบ่งหัวข้อใหญ่เป็นหัวข้อย่อย แล้วจัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถที่ต่างกัน กลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษาตามความสนใจของกลุ่ม จากนั้นกลุ่มจะแบ่งหัวข้อย่อยเป็นหัวข้อเล็ก (Mini topic) เพื่อนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเลือกไปศึกษาและมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ ของแต่ละคนภายในกลุ่มแล้ว นักเรียนศึกษาเรื่องที่ตนเองเลือกและนำเสนอต่อกลุ่ม กลุ่มรวบรวมหัวข้อต่าง ๆ จากนักเรียนทุกคนในกลุ่ม แล้วรายงานผลงานเสนอต่อชั้น แล้วมีการประเมินผลงานของกลุ่ม (Kagan, 1992 cited in Slavin, 1995 : 119-121)

1.5 ขั้นตอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. **ขั้นเตรียม** กิจกรรมในขั้นเตรียม ประกอบด้วย ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดเป็นกลุ่มย่อย ๆ ประมาณ 2-6 คน ครูควรแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม แจกวัสดุประสงค์ของบทเรียน และการทำกิจกรรมร่วมกัน และการฝึกฝนทักษะพื้นฐานจำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม

2. **ขั้นสอน** ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูล และมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. **ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม** ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบ

ต่อผลงานของกลุ่ม ในขั้นนี้ครูอาจกำหนดให้นักเรียนใช้เทคนิคต่าง ๆ กัน เช่น แบบ JIGSAW, TGT, STAD, TAI, GT, LT, CIRC, CO-CO เป็นต้น ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง เทคนิคที่ใช้แต่ละครั้ง จะต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่อง ในการเรียนครั้งหนึ่ง ๆ อาจต้องใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือหลาย ๆ เทคนิคประกอบกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียน

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานและกลุ่มรายบุคคล ในบางกรณีผู้เรียนอาจต้องซ่อมเสริมส่วนที่ยังขาดบกพร่อง ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบความรู้

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ยังไม่เข้าใจครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและผู้เรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม และพิจารณาว่า อะไรคือจุดเด่นของงาน และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

1.6 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีเป้าหมายหลัก คือการปรับปรุงการทำงานในชั้นเรียนของนักเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

กัทลีน เอ็ม กิลเบิร์ต-แมคมิลแลน (Kathleen M. Gilbert-Macmillan, 1983 : 2700-A) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า “ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือเป็นการให้โอกาสนักเรียนได้พูดออกมา มีการชี้แจงแนวคิดของตนเอง และเป็นการเน้นกระบวนการแก้ปัญหา มากกว่าคำตอบ”

เดวิด ดับเบิลยู จอห์นสัน และโรเจอร์ ที จอห์นสัน (David W. Johnson and Roger T. Johnson, 1987 : 27-30) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ 9 ข้อ ดังนี้

1. นักเรียนเก่งที่เข้าใจคำสอนของครูได้ดีจะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของนักเรียนแล้วอธิบายให้เพื่อนฟังได้และทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น
2. นักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟัง จะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
3. การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว ทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
4. นักเรียนทุกคนต่างพยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครูคิดคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่มด้วย
5. นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตน มีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

ดังนั้นทุกคนต้องพยายามอย่างเต็มที่ จะคอยอาศัยเพื่อนที่เก่งอย่างเดียวไม่ได้

6. นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่ม และเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอันแท้จริง

7. นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม เพราะในการปฏิบัติงานร่วมกันนั้น ก็ต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกลุ่ม

8. นักเรียนเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากขึ้น เขาจะรู้สึกว่าเขาคือต้องรับผิดชอบต่อสังคม

9. การตอบคำถามในห้องเรียน ถ้าตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะแต่เมื่อทำงานกลุ่มจะช่วยเหลือกัน เพราะถ้าตอบผิดก็จะถือว่าผิดทั้งกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความผูกพันกันมากขึ้น

1.7 ข้อดีของการเรียนแบบร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1987) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่วิธีการเรียนแบบร่วมมือได้ผลดีกว่าวิธีการเรียนแบบปกติไว้ดังนี้

1. นักเรียนที่เก่งและเข้าใจคำสอนของครูได้ดี จะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของนักเรียน เพื่ออธิบายให้เพื่อนฟังได้ทำให้เพื่อนเข้าใจดียิ่งขึ้นเพราะเป็นภาษาพูดด้วยเดียวกัน

2. นักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟัง จะเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งครูทุกคนทราบข้อนี้ดี คือยิ่งสอนซ้ำ ก็ยิ่งทำให้ผู้อธิบายเข้าใจบทเรียนที่ตนสอนได้ดีเพิ่มมากขึ้น

3. การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว ทำให้นักเรียนต่างได้รับความเอาใจใส่และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนและผู้รับการสอนเกิดความมานะพยายาม

4. นักเรียนทุกคนต่างก็พยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครุคิดคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่มด้วย ดังนั้นผู้ที่เรียนอ่อนในกลุ่มจะมีความพยายามมากขึ้นเพื่อเพิ่มคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

5. นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้นทุกคนจึงต้องพยายามทำความเข้าใจอย่างเต็มที่ จะคอยอาศัยเพื่อนอย่างเดียวไม่ได้

6. นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีหัวหน้ากลุ่ม มีผู้ช่วย มีเพื่อนร่วมกลุ่มเป็นการเรียนรู้กระบวนการ วิธีการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมงาน และเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่การทำงานอันแท้จริงเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว

7. นักเรียนมีได้โอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม เพราะในการปฏิบัติงานร่วมกันนั้นก็ต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่มก่อนนำเสนอ เมื่อมีข้อบกพร่องก็ต้องปรับปรุงแก้ไขทันที เพื่อเป็นการเพิ่มให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดียิ่งขึ้น

8. นักเรียนเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นเรียนมากขึ้น เขาจะรู้สึกว่าเขาไม่ได้เรียนหรือหลบไปท่องหนังสือเฉพาะประโยชน์ตนเอง แต่เขามีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคมด้วย

9. ในการตอบคำถามในห้องเรียน ถ้าหากตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะ แต่เมื่อมีการทำงานเป็นทีมนักเรียนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าหากตอบผิดก็ถือว่าผิดทั้งทีม คนอื่น ๆ ในทีมก็ต้องช่วยเหลือกันในการคิดคำตอบ ทำให้นักเรียนในทีมจะมีความผูกพันกันมากยิ่งขึ้น

จากสาเหตุดังกล่าวจะเห็นได้ว่าวิธีการเรียนแบบร่วมมือจะส่งผลดีกว่าการเรียนแบบปกติที่บทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวครู แต่การเรียนแบบร่วมมือนั้นบทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวนักเรียน เพราะนักเรียนจะต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ร่วมกันคิดร่วมกันทำให้ความช่วยเหลือกัน ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนบรรลุผลตามที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนด

จอห์นสัน และ จอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1984, p.10) ได้เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบปกติ ไว้ดังนี้

ตาราง 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนแบบปกติ

การเรียนแบบร่วมมือ	การเรียนแบบปกติ
- มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันในทุก - มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จเป็นรายบุคคล - กลุ่มมีความแตกต่างกัน - มีความเป็นผู้นำเท่า ๆ กัน - ทุกคนมีความรับผิดชอบเท่า ๆ กัน - มีจุดเน้นที่งานและช่วยเหลือกัน - มีทักษะทางสังคมที่ได้รับการสอนโดยตรง - ครูคอยสังเกตและขัดจังหวะได้ในการทำงาน - กลุ่มมีกระบวนการ ที่จะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพ	- ไม่มีทางพึ่งพาซึ่งกันและกัน - ไม่มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จเป็นรายบุคคล - กลุ่มเหมือนกัน - มีความเป็นผู้นำ 1 คน ที่แต่งตั้งขึ้นมา - ต่างคนต่างมีความรับผิดชอบของตนเอง - มีจุดเน้นที่งานอย่างเดียว - มีทักษะทางสังคมแต่ไม่ได้ให้ความสนใจทักษะนี้ - ครูไม่ค่อยสนใจการทำงานของกลุ่ม - กลุ่มไม่มีกระบวนการที่จะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

โรเบิร์ต อี สลาบิน แนนซี แมดเดน และมาแชล ลิฟวี (Robert E. Slavin, Nancy Madden and Marshall Leavey, 1984 : 813-819) ได้ทำการศึกษาผลของการสอนแบบกลุ่มช่วยรายบุคคลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านการคิดคำนวณสูงกว่ากลุ่มการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สตรูท ยาเกอร์, เดวิด ดับเบิลยู ยอห์นสัน และโรเจอร์ ที จอห์นสัน (Stuart Yager, David W. Johnson and Roger T. Johnson, 1985 : 60-66) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

อมาลยา นัตติ (Amalya Nattiv, 1994 : 285-296) ได้ศึกษาพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือและผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียน การเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้วิธีแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กับนักเรียนกลุ่มที่เรียนใช้วิธีแบบปกติ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับ 3-5 จำนวน 101 คน โดยครูสอนวิธีการให้ความช่วยเหลือเพื่อน โดยการอธิบาย การรับฟังคำอธิบาย และการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ก่อนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ และผลการวิจัยยังพบว่า การให้คำอธิบาย การยอมรับฟังคำอธิบาย การให้ความช่วยเหลือของนักเรียนในแต่ละกลุ่มมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รอส (Ross. 1995 : 125-140) ได้ศึกษาผลย้อนกลับของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กับการเรียนแบบปกติในวิชาคณิตศาสตร์ โดยกลุ่มทดลองเป็นนักเรียนระดับ 7 จำนวน 18 คน ที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ทำการทดลองสอนเป็นเวลา 4 เดือน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์มีผลย้อนกลับในด้านการให้ความช่วยเหลือกันในกลุ่มเกิดทักษะกระบวนการคิด เพื่อแก้ปัญหาให้ตนเองและเพื่อนเพิ่มขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนตนเองอีกด้วย

จากงานวิจัยของ สลาบิน (Slavin. 1990) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติ ผลปรากฏว่า การเรียนแบบร่วมมือที่ให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ได้ช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ทั้งนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง และนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติและความผูกพันในชั้นเรียนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

วิลเลียม (Williams. 1988) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ยุทธวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแต่ละระดับมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองใช้วิธีการเรียนการสอนที่

ผสมผสานกันระหว่างการเรียนเป็นกลุ่มแบบแบ่งตามผลสัมฤทธิ์ (STAD) และการเรียนแบบกลุ่มแข่งขัน (IGT) ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีการเรียนการสอนเป็นแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จอห์นสันและคณะ (Johnson, et.al., 1978) ได้ทำการศึกษาทดลองเปรียบเทียบวิธีการเรียนแบบร่วมมือ กับวิธีการเรียนแบบรายบุคคล โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างให้เป็น

นักเรียนเกรด 5 จำนวน 30 คน ให้เรียนวิชาศิลปะภาษาวันละ 45-60 นาที เป็นระยะเวลา 17 วัน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อการเรียนของกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือและแบบรายบุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รวมทั้งมีการรวบรวมผลงานวิจัยของ สลาบิน (Slavin, 1990) ที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ พบว่า จากการทดลอง 70 การทดลอง เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือทุกประเภท ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และทำการทดสอบ โดยการเปรียบเทียบกับวิธีการสอนตามปกติ ผลปรากฏว่า มีการทดลองถึง 41 การทดลอง ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 งานวิจัยในประเทศ

ศรไกร รุ่งรอด (2533 : 61) ได้ทำการศึกษา ผลของการใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ โดยทำการทดลอง จำนวน 10 คาบ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนตามคู่มือครูของ สสวท. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขวัญใจ บุญฤทธิ์ (2535 : 108) ได้ทำการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวนเต็มลบที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล กับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. โดยทำการทดลอง จำนวน 10 คาบ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือ แบบกลุ่มช่วยรายบุคคลมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามคู่มือครูของ สสวท. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาภาภรณ์ หวัดสูงเนิน (2536 : 96) ได้ทำการศึกษา ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง เศษส่วนร้อยละ ทำการทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ตามวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ทำให้นักเรียนมีความสามารถ

ในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ตามวิธีเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชาติชาย ม่วงปฐม (2539 : 94) ได้ทำการศึกษา ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือและระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 220 คน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล ผลปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคลและเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะการคิดคำนวณ สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ และยังพบอีกว่า

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีเรียนกับระดับผลการเรียนทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ด้านทักษะ การคิดคำนวณ

ปัทมา ศรขาว (2540 : 59) ได้ทำการศึกษา ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม จำนวน 142 คน โดยทำการสอนเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง แคลคูลัสเบื้องต้น ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ จำนวน 18 คาบ โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กับการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พัชนี ทองแก้ว (2540 : 59) ได้ทำการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พาราโบลา โดยใช้วิธีเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคลกับการเรียนแบบปกติ จำนวน 80 คน ทำการทดลองเป็นเวลา 12 คาบ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมเดช บุญประจักษ์ (2540 : 96) ได้ทำการศึกษาพัฒนาศักยภาพทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระนารายณ์ และโรงเรียนดงตาลวิทยา จำนวน 154 คน ในวิชาคณิตศาสตร์เสริมทักษะ (ค 032) โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์กับการเรียนแบบปกติ จำนวน 18 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหา การให้เหตุผล และการใช้คณิตศาสตร์สื่อสาร สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือนี้ จะเป็น
แนวทางสำคัญที่ผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบความคิดในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการทดลอง เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนแบบร่วมมือ วิชาการบัญชี 2 ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามรายละเอียดหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
4. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
5. แบบแผนการทดลอง
6. การดำเนินการทดลอง
7. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2544 จำนวน 2 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2544 จำนวน 1 ห้อง ห้องเรียนละ 36 คน ซึ่งได้มาโดยการจับฉลากจาก 2 ห้อง ได้ ห้องบัญชี 1/1 เป็นกลุ่มทดลอง

เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหากลุ่มวิชาชีพพื้นฐานทางพาณิชย์กรรม คือ วิชาการบัญชี 2 (22012003) เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ตามหลักสูตรของกรมอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2538

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอน กระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โดยใช้ เวลาในการสอน 6 วัน วันละ 2 คาบและ 3 คาบ ตามลำดับ รวม 15 คาบ คาบละ 50 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้กระทำการสอนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องทุกวัน

ตาราง 2 เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอน

วัน	เวลา	กลุ่มทดลอง บัญชี 1/1 (เรื่องที่เรียน / จำนวนคาบ)	
วันพฤหัสบดีที่ 21 กุมภาพันธ์ 2545 (เวลา 8.30-10.10 น.)		เรื่อง ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	(2 คาบ)
วันศุกร์ที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545 (เวลา 8.30-11.00 น.)		เรื่อง ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	(3 คาบ)
วันจันทร์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2545 (เวลา 8.30-10.10 น.)		เรื่อง รายได้ค้างรับ	(2 คาบ)
วันพุธที่ 27 กุมภาพันธ์ 2545 (เวลา 8.30-11.00 น.)		เรื่อง รายได้รับล่วงหน้า	(3 คาบ)
วันพฤหัสบดีที่ 28 กุมภาพันธ์ 2545 (เวลา 8.30-10.10 น.)		เรื่อง ค่าเสื่อมราคา และวัสดุสิ้นเปลือง	(2 คาบ)
วันศุกร์ที่ 1 มีนาคม 2545 (เวลา 8.30-11.00 น.)		เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญ	(3 คาบ)

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอน การเรียนรู้แบบร่วมมือ ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและขอบข่ายของเนื้อหา จากหนังสือการบัญชี 2 ตามหลักสูตรกรมอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2538
 - 1.2 เลือกบทเรียนที่นำมาใช้เป็นเนื้อหา ในการสร้างแผนการสอน การเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกบทเรียน เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี เพราะเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ทั้งกิจกรรมเป็นรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.3 ศึกษาเนื้อหาที่นำมาสร้างแผนการสอน การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยละเอียด
 - 1.4 สร้างแผนการสอนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้ทำการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 6 แผนการสอน ได้แก่

- 1.4.1 แผนการสอนที่ 1 เรื่อง ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- 1.4.2 แผนการสอนที่ 2 เรื่อง ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
 - กรณีบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย
 - กรณีบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์
- 1.4.3 แผนการสอนที่ 3 เรื่อง รายได้ค้างรับ
- 1.4.4 แผนการสอนที่ 4 เรื่อง รายได้รับล่วงหน้า
 - กรณีที่บันทึกไว้รายได้
 - กรณีที่บันทึกไว้เป็นหนี้สิน
- 1.4.5 แผนการสอนที่ 5 เรื่อง ค่าเสื่อมราคา และเรื่องวัสดุสิ้นเปลือง
- 1.4.6 แผนการสอนที่ 6 เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญ

ซึ่งทุกแผนการสอนจะประกอบด้วย

- 1) แบบทดสอบในการแบ่งกลุ่ม จำนวน 36 ชุด
- 2) ตัวอย่าง รายการค้าเรื่องรายการปรับปรุงบัญชี จำนวน 2 รายการ
- 3) ตัวอย่าง การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป
- 4) โจทย์ รายการค้าเรื่องรายการปรับปรุงบัญชี จำนวน 12 รายการ
- 5) แผ่นใส สำหรับแสดงการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี 2 แผ่น
- 6) ใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี จำนวน 6 ชุด
- 7) ใบงานกลุ่ม เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี จำนวน 6 ชุด
- 8) ใบงานเดี่ยว เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี จำนวน 36 ชุด

1.5 นำแผนการสอนให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำแผนการสอนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ประสิทธิ์ พึ่งยงค์ อาจารย์สุรศักดิ์ อมรปิยะพงศ์ และอาจารย์กมล - โพธิ์เย็น ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จากผลการตรวจสอบพบว่า แผนการสอนของการเรียนแบบร่วมมือ มีความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของวิชาการบัญชี 2

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ

2.2 ศึกษาจุดประสงค์ของการเรียน จากหนังสือวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี และแผนการสอน

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี เป็นแบบทดสอบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 62 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลการศึกษาและผู้มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการบัญชี 2 จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์วิญญา วิชาลาภรณ์ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง และอาจารย์เจิมสิริ ศิริวงศ์พากร ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จากผลการตรวจสอบแล้วพบว่าไม่มีแบบทดสอบ 2 ข้อ เป็นข้อคำถามที่ยากเกินไป จึงตัดออก ส่วนที่เหลือ 60 ข้อ ใช้ได้ แต่ข้อทดสอบบางข้อให้ปรับปรุงในเรื่องการเรียบเรียงภาษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ที่ได้แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จำนวน 60 ข้อ ไปทดสอบกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม จำนวน 100 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ดังนี้

ก) หาค่าความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 27% จากตารางวิเคราะห์ของ จุง เทห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 210 - 212) แบบทดสอบที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ใช้มีจำนวน 52 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .28 - .72 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .26 - .67

ข) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรครูดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) KR.-20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 199) แบบทดสอบที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ โดยพิจารณาตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.901

ตาราง 3 การวิเคราะห์หลักสูตร วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี

ตารางวิเคราะห์หลักสูตร
วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี

เรื่อง \ จุดประสงค์	ความรู้ ความจำ	ความเข้าใจ	การ นำไปใช้	การ วิเคราะห์	รวม (ข้อ)
1. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	-	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3,4	4
2. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	-	ข้อ 5	ข้อ 6,7	ข้อ 8,9	5
3. รายได้ค้างรับ	-	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12,13	4
4. รายได้รับล่วงหน้า	-	ข้อ 14	ข้อ 15,16	ข้อ 17,18	5
5. ค่าเสื่อมราคา วัสดุสิ้นเปลือง	ข้อ 19	ข้อ 20	ข้อ 21,22	ข้อ 23	5
	ข้อ 24	-	ข้อ 26	ข้อ 25	3
7. หนี้สงสัยจะสูญ	ข้อ 27	-	ข้อ 28	ข้อ 29,30	4
รวม	3	5	10	12	30

แบบแผนการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งใช้แบบแผนการทดลองแบบ Nonrandomized Control - Group Pretest - Posttest Design (ล้วนสายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 253) ซึ่งมีลักษณะการทดลองดังนี้

ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง แบบ Nonrandomized Control - Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

E	แทน	กลุ่มทดลอง
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	วิธีการเรียนแบบร่วมมือ

การดำเนินการทดลอง

ก่อนทดลอง

1. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการทดลอง การเรียนแบบร่วมมือในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2545 ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

2. จัดห้องเรียนที่ใช้สำหรับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ

ขณะทดลอง

1. ทำการสอนแต่ละบทเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้กระทำการสอนด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ

2. ทำการทดลองการเรียนแบบร่วมมืออย่างต่อเนื่องทุกวัน เป็นเวลา 6 วัน วันละ 2 คาบ และ 3 คาบ ตามลำดับ รวม 15 คาบ คาบละ 50 นาที

วิธีการดำเนินการสอน แต่ละแผนการสอน มีดังนี้

1) นำแบบทดสอบย่อย ซึ่งจะเป็นเนื้อหาจากบทเรียนในคาบเรียนที่แล้ว มาทำการทดสอบนักศึกษา จำนวน 36 คน เพื่อแบ่งกลุ่มการเรียนเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน เพื่อจะได้มีจำนวนผู้เรียนในแต่ละกลุ่มที่มีความหลากหลายทั้งด้านระดับสติปัญญา ความถนัด ฯลฯ เพื่อเป็นการคละกลุ่มผู้เรียน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักศึกษาที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกัน และนำมาบันทึกรายชื่อสมาชิกกลุ่ม

(ตั้งแต่แผนการสอนที่ 2 เป็นต้นไป ก่อนการทดสอบย่อย จะมีการร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนจากคาบเรียนที่แล้วก่อนทุกครั้ง)

2) นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้าใจความหมายของรายการปรับปรุงบัญชีแต่ละเรื่องที่จะเรียนโดยสังเขป โดยนำสภาพการดำเนินชีวิตประจำวันมาเชื่อมโยง

3) ยกตัวอย่างรายการคำ ที่เป็นรายการปรับปรุงบัญชี เพื่อให้นักศึกษา
เข้าใจลักษณะของรายการคำ

4) แจกโจทย์รายการคำ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี กลุ่มละ 12 รายการ
ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม เลือกเรื่องที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 2 รายการ ให้ถูกต้องและนำเสนอหน้า
ชั้นเรียน ทั้ง 6 กลุ่ม

5) แจกใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี กลุ่มละ 1 ชุด โดยให้
นักศึกษาใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ

6) ยกตัวอย่างการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป ใน
วันสิ้นงวดบัญชี จำนวน 2 รายการ

7) ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม แสดงการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ในสมุด
รายวันทั่วไป ตามที่ได้เลือกโจทย์รายการคำไว้ และนำเสนอหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 2 รายการ

8) แจกโจทย์ใบงานกลุ่ม ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มปฏิบัติ โดยแสดงการ
บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป ในวันสิ้นงวดบัญชี ส่งกลุ่มละ 1 ชุด ภายในเวลา
ที่กำหนด ตรวจสอบและบันทึกคะแนนกลุ่มทันทีแล้วส่งคืนเพื่อให้สมาชิกกลุ่มจะได้แก้ไขข้อบกพร่อง
จากนั้นให้เวลาแต่ละกลุ่มได้ทบทวน ทำความเข้าใจ

9) แจกโจทย์ใบงานเดี่ยว ให้นักศึกษาทุกคนปฏิบัติ และแล้วเสร็จภายใน
เวลาที่กำหนด แล้วจึงสลับกันตรวจระหว่างกลุ่มทันที นำคะแนนสมาชิกในกลุ่มที่ได้ทุกคนรวมกัน
แล้วหารด้วยจำนวนสมาชิกเพื่อ บันทึกเป็นคะแนนเฉลี่ยกลุ่ม ของแต่ละกลุ่ม

10) นำคะแนนที่ได้ของแต่ละกลุ่มที่บันทึกไว้มารวมกัน (8+9) และบันทึก
เป็นคะแนนที่ได้ของแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาจัดเรียงลำดับ ติดประกาศชมเชย เพื่อให้นักศึกษาได้มี
กำลังใจและทราบถึงความก้าวหน้า การพัฒนาตนเอง เมื่อตนเป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่ม

11) ร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียน เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีและการบันทึก
รายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป ในวันสิ้นงวดบัญชี

หลังการทดลอง

1. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว โดยใช้
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี ฉบับ
เดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองการเรียนแบบร่วมมือ กับกลุ่มตัวอย่าง ในวันที่ 1 มีนาคม
2545 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมการตอบแบบทดสอบด้วยตนเอง

2. การตรวจให้คะแนน ตรวจคำตอบในกระดาษคำตอบ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนคือ
ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

3. นำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบ ก่อนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Pretest) และหลัง
การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Posttest) โดยการให้คะแนนข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้
0 คะแนน

1.2 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ

1.2.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.2.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง
บัญชี ก่อนและหลังการทดลองการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระจากกัน
(t-test for dependent samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 37)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์).

2544 : 65)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของจุง เตห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 210 - 212)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR.-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 198)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อของแบบทดสอบ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อของแบบทดสอบ
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี ก่อนและหลังการทดลองการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for dependent samples) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544:193)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ

D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มที่ศึกษา
k	แทน	จำนวนข้อ
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติ t
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ก่อนและหลังการทดลองการเรียนรู้แบบร่วมมือ ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ	n	k	$\bar{x}$	S
ก่อนการเรียนรู้แบบร่วมมือ	36	30	12.972	2.131
หลังการเรียนรู้แบบร่วมมือ	36	30	22.889	3.022

จากตาราง 5 แสดงว่า หลังการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักศึกษามีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี สูงกว่าก่อนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อแสดงว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี สูงกว่าก่อนการเรียนรู้แบบร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test for dependent samples) ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏผลดังตาราง 6

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือ	$\bar{x}$	S	$\bar{x}_D$	S_D	t
ก่อนการเรียนแบบร่วมมือ	12.972	2.131	9.912	3.508	16.960**
หลังการเรียนแบบร่วมมือ	22.887	3.022			

จากตาราง 6 แสดงว่า หลังการทดลองวิธีการเรียนแบบร่วมมือ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าวิธีการเรียนแบบร่วมมือส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ของนักศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อเปรียบเทียบผลของการเรียนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ซึ่งพอจะสรุปขั้นตอน และผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองการเรียนแบบร่วมมือ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

หลังการทดลองนักศึกษาที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 2 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 36 คน ซึ่งได้มาโดยการจับฉลากจาก 2 ห้องเรียน ได้ห้องบัญชี 1/1 เป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการสอน การเรียนแบบร่วมมือ วิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนทำการทดลองการเรียนแบบร่วมมือ ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง
2. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทำการสอนด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 เรื่อง เป็นเวลา 6 วัน วันละ 2 คาบและ 3 คาบตามลำดับ รวม 15 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้เวลาในช่วง 8.30 – 10.10 น. และ 8.30 – 11.00 น. ตามลำดับ
3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) เมื่อสิ้นสุดการทดลองการเรียนแบบร่วมมือแล้ว โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองการเรียนแบบร่วมมือไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ระหว่างก่อนและหลังการทดลองการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for dependent samples)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

วิธีการเรียนแบบร่วมมือสามารถส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

วิธีการเรียนแบบร่วมมือสามารถส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า วิธีการเรียนแบบร่วมมือนี้ สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ และความเข้าใจ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ หลังการทดลองนักศึกษาที่ได้รับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชี ที่ได้สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือ มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ ฝึกการใช้เหตุผล ฝึกการคิดวิเคราะห์ และค้นหาวิธีการในการแก้ปัญหาาร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่ม มีการซักถามและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิก จนทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นสิ่งที่กลุ่มสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น อันเป็นการส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ (ปัทมา ศรชวา 2540 :60) และประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ คือช่วยให้ผลการเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งชั้นสูงขึ้น การช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งดาว กลิ่นจันทร์ (2536:บทคัดย่อ) พบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนในกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมจะมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยสูงกว่าก่อนเข้ารับการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพ็ญวิภา หาญสกุล (2542:113) ผลการวิจัยปรากฏว่า วิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มคณะ ผลสัมฤทธิ์ทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการสังเกต และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้วิจัยพบว่า วิธีการเรียนแบบร่วมมือ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ของนักศึกษาสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนแต่ละครั้งผู้วิจัยเน้นให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบร่วมกัน ฝึกการใช้เหตุผลและผล ฝึกการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกันกับสมาชิกภายในกลุ่ม มีการซักถามและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขณะเดียวกันสมาชิกภายในกลุ่มก็มีการช่วยเหลือกัน โดยนักเรียนที่เก่งจะช่วยสอนหรืออธิบายให้เพื่อนที่อ่อนกว่าฟัง ทำให้ผู้เรียนที่อ่อนกว่ามีกำลังใจที่จะเรียนมากขึ้นเพราะกลัวที่จะพูดหรือซักถามปัญหาที่ตนเองไม่เข้าใจหรือสงสัย ให้เพื่อนอธิบายโดยไม่ต้องอาย นักเรียนที่สอนเพื่อนให้เข้าใจ และการทำงานที่นักเรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือกัน คิดค้นหาคำตอบร่วมกัน ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกภูมิใจว่าตนมีส่วนช่วยกลุ่มค้นหาคำตอบได้ นอกจากนี้ทำให้มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ซึ่งกระบวนการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นสิ่งที่กลุ่มสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้นและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะ

กรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 12) มาตรา 6 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงว่าวิธีการเรียนแบบร่วมมือสามารถที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา ในการเรียนวิชาการบัญชีของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สมควรที่จะมีการศึกษาและพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าวิธีการเรียนแบบร่วมมือ สามารถที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาให้สูงขึ้น ดังนั้น

1. ฝ่ายบริหารควรจัดอบรมครู - อาจารย์ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน
2. ครูควรนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือไปใช้ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาบัญชีในระดับชั้นต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในเรื่องความรู้ความเข้าใจกระบวนการบัญชี การฝึกทักษะ การสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี และการนำบัญชีไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ครูควรนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือไปใช้ในการเรียนการสอนให้กว้างขวางขึ้นกับวิชาต่าง ๆ ทางด้านธุรกิจ เนื่องจากเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ และจากการสังเกตในการทดลองพบว่า การเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับปานกลาง และอ่อน สนใจการเรียนมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้บรรยากาศในการเรียนที่แตกต่างไปจากเดิม นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น มีการฝึกฝนความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก ฝึกทักษะในการศึกษาหาความรู้ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาจิตสำนึกเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อสังคม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลที่เกิดจากการเรียนแบบร่วมมือในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะในการแก้ไขปัญหา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือกับกลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนแบบปกติ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ระหว่างการจัดกลุ่มที่ละความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน กับการจัดกลุ่มที่ให้นักศึกษาเลือกเอง
4. ควรจะมีการใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือในเทคนิคอื่น ๆ เช่น เทคนิคจิตซอ เทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม เทคนิคการเรียนแบบวงจรการเรียนรู้ เป็นต้น และอาจจะศึกษาเปรียบเทียบผลที่เกิดจากเทคนิควิธีการสอนแบบร่วมมือแบบต่าง ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2538). การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมอาชีวศึกษา. (2538). คู่มือการฝึกงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กาญจนา คุณานุรักษ์. (2541, มีนาคม). “การเรียนรู้แบบร่วมมือกันในชั้นเรียนบูรณาการ,”
วารสารทับแก้ว. 2(4) : 49 – 51.
- กิงดาว กลิ่นจันทร์. (2537). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่ม
ด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชามัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายสำเนา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). จอมปราชญ์นักการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมีเดีย.
- ขวัญใจ บุญฤทธิ์. (2535). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และการมีวินัย
ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบ TAI กับการสอนตาม
คู่มือครู ของ สสวท. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ชัยลิตต์ สุทธาจารย์เกษม. (2533, กันยายน). “การร่วมมือแข่งขันในห้องเรียน,” มิตรครู.
29(18) : 43 – 46.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2537). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.
- ชาติชาย ม่วงปฐม. (2539). ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือและระดับความสามารถทาง
คณิตศาสตร์ที่มีผลการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ค.ด. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายสำเนา.
- ชินะพัฒน์ ชื่นแดชม. (2542). ผลการใช้กระบวนการการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนา
ความสามารถในการเรียนรู้ของ ไว กอตสกี ที่มีต่อทักษะทางภาษาไทยและการกำกับ
ตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี สนิทประชากร. (2534, กรกฎาคม – ธันวาคม). “การเรียนรู้โดยการร่วมมือ,”
จันทร์เกษมสาร. 2(4) : 45.

นันทิยา บุญเคลือบ. (2540, มกราคม – มีนาคม). “การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิด Constructivism,” วารสาร สสวท. 25 : 14 - 15.

บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปัทมา ศรขาว. (2540). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายสำเนา.

ปาสาน์ กงตาล. (2535, กันยายน). “การร่วมมือกันเรียนรู้,” วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 15 : 19.

เปรมจิตต์ ขจรภัยลาร์เซน. (2536). วิธีสอนแบบการเรียนรู้ร่วมกัน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการ.

พัชนี ทองแก้ว. (2540). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ TAI กับคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

พินิจ ใจเมตตา. (2541). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษด้านการอ่านเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนโดยการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อัดสำเนา.

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (2542). ประมวลบทความการเรียนการสอนและการวิจัยระดับมัธยมศึกษา. หน้า 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรรณรัตน์ เจริญธรรมสาร. (2533, กุมภาพันธ์). “การเรียนรู้แบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน,” วารสารพัฒนาหลักสูตร. 95 : 35.

เพ็ญวิภา หาญสกุล. (2542). ผลของการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายสำเนา.

พรสมบัติ คำตรง. (2543). “เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ,” ใน เอกสารอบรมทางวิชาการเรื่องการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. หน้า 25. สมุทรสงคราม : วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม .

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6.

กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2540). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

ศรไกร รุ่งรอด. (2533). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และการให้ความช่วยเหลือต่อกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD กับกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือคู่ ของ สสวท. ปริญญาโท กศ.ม. (วิชาเอกการมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.

สิทธิ์ สายหล้า. (2543). ศาสตร์และศิลป์การเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครราชสีมา : ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2531, กุมภาพันธ์). การเรียนการสอนแบบร่วมมือ. วิทยาสาร. 86: 4-8.

สมเดช บุญประจักษ์. (2540). การพัฒนาศักยภาพทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (คณิตศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน.

กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรทิพย์กราฟฟิค.

อเนก ศิลปนิลมาลย์. (2540, เมษายน – มิถุนายน). สอนแปลก. สารพัฒนาลัทธิสูตร.

16 : 60 – 68.

อาภาภรณ์ หวัดสูงเนิน. (2536). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายสำเนา.

อุษาวดี จันทรรณ. (2536). การวิจัยวิธีสอนเพื่อการเรียนแบบร่วมมือกัน ประมวลสาระชุดวิชาวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน. หน้า 88 - 92. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Artzt, A.F. and Newman, C.M. Cooperative Learning. (1990). *The Mathematics Teacher*. 83 (September) : 448 - 452.

Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1991). *Learning Together and Alone*. New Jersey : Prentice Hall.

- Johnson, D.W., Johnson, R.T. and Smith, K.A. (1991). *Active : Learning : Cooperation in the College Classroom*. Edina, MN: Interaction Book Company.
- Johnson, D.W., Johnson, R.T. and Holubec, E.J. (1993). *Circles of Learning : Cooperation in the Classroom*. 4th ed. Minnesota : Interaction Book Company.
- Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1996). *Meaningful and Manageable Assessment Cooperative Learning*. Minnisota : Interaction Book Company.
- Kagan, S. (1994). *Cooperative Learning*. San Juan Capistrano.
- Scott, W.A. and Wertheimer, M. (1962). *Introduction to Psychological Research*. New York.
- Slavin, R.E. (1995). *Cooperative Learning : Theory, Research and Practice*. Boston : Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการสอน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง
 - 1.1 อาจารย์ประสิทธิ์ พึ่งยนต์ คอ.ม. (บริหารอาชีวศึกษา)
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
 - 1.2 อาจารย์สุรศักดิ์ อมรปิยะพงศ์ บธ.บ. (บัญชี)
หัวหน้าแผนกบัญชี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
 - 1.3 อาจารย์กมล โพธิ์เย็น กศ.ม. (ภาษาไทย) อาจารย์ 3 ระดับ 8
หัวหน้าฝ่ายหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง
 - 2.1 รองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์ กศ.ม. (การวัดผล)
ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 2.2 อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง บธ.ม. (บัญชี)
ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 2.3 อาจารย์เจิมสิริ ศิริวงศ์พากร บช.ม. (การบัญชีบริหาร) , บธ.ม. (การบริหารการเงิน)
อาจารย์ 3 ระดับ 8 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยการศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

ภาคผนวก ค

ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

และค่าความเชื่อมั่น

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง

ตาราง 7 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	0.63	0.59	16	0.50	0.33
2	0.72	0.48	17	0.33	0.30
3	0.59	0.67	18	0.52	0.30
4	0.56	0.57	19	0.61	0.33
5	0.54	0.63	20	0.70	0.59
6	0.41	0.44	21	0.28	0.48
7	0.54	0.56	22	0.50	0.41
8	0.44	0.59	23	0.37	0.59
9	0.59	0.44	24	0.31	0.26
10	0.63	0.30	25	0.35	0.33
11	0.52	0.30	26	0.57	0.56
12	0.63	0.30	27	0.31	0.41
13	0.52	0.59	28	0.57	0.41
14	0.65	0.56	29	0.41	0.44
15	0.37	0.37	30	0.70	0.52

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.901

ภาคผนวก ง

คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1/1 แผนกบัญชี
ก่อนการเรียนแบบร่วมมือ และหลังการเรียนแบบร่วมมือ

ตาราง 8 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1/1 แผนกบัญชี ก่อนการเรียนแบบ
ร่วมมือ และหลังการเรียนแบบร่วมมือ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	คะแนนก่อนเรียน แบบร่วมมือ	คะแนนหลังเรียน แบบร่วมมือ
1	น.ส. กรรณิการ์ เปลี่ยนสินชัย	14	29
2	น.ส. กรองทอง เกตุทอง	14	21
3	น.ส. เกษราภรณ์ กิมเส็ง	13	22
4	น.ส. คณาภรณ์ ตรีสหเกียรติ	11	18
5	น.ส. จันทน์ บุญสูง	16	22
6	น.ส. จินตนา กลีบเมฆ	11	21
7	น.ส. เจนจิรา ถมยา	16	25
8	น.ส. ชลลดา คมขำ	11	27
9	น.ส. ชลาลัย บรรเทาทุกข์	11	22
10	น.ส. ดาราวดี นามนก	11	25
11	น.ส. ทัชชา เกิดผล	15	20
12	น.ส. ทิพย์วดี บุตรเพชร	16	19
13	น.ส. นวรัตน์ สังข์พะบุโซติ	12	25
14	น.ส. นันทิมา อัมฤดี	10	24
15	น.ส. นันทิยา ทองอินทร์	12	21
16	น.ส. นาดยา กิมไช้อย	14	26
17	น.ส. นาดยา ชูมณี	11	21
18	น.ส. นารี ทองยวง	11	19
19	น.ส. นิตยา สาครขำ	14	24
20	น.ส. นิศารัตน์ แซ่ซิ้ม	15	22
21	น.ส. ปุยฝ้าย โพธิ์ปฐม	9	22
22	น.ส. ลักขณา แยมพราย	9	22
23	น.ส. วรณา แก้วเจริญสุข	15	19
24	น.ส. วัลยา จินพละ	11	25

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	คะแนนก่อนเรียน แบบร่วมมือ	คะแนนหลังเรียน แบบร่วมมือ
25	น.ส. วัลภา กลั่นแสง	13	21
26	น.ส. ศิริินภา คงชาติ	17	30
27	น.ส. ศิริวรรณ เปรมปรีดิ์	16	21
28	น.ส. สมลักษณ์ แซ่ซิม	12	17
29	น.ส. สุชาดา ปานนิล	14	23
30	น.ส. สุนิสา สังข์พล	15	24
31	น.ส. สุภาวดี จันทร์คง	13	28
32	น.ส. หัสญา จันทรอ่อน	11	27
33	น.ส. อนุสรา แจ่มทุ่ง	15	24
34	น.ส. อรวรรณ ดีรอด	13	23
35	น.ส. อัญชลี รัตนพิทักษ์	14	23
36	น.ส. อำไพ กระเทียมหาญ	13	22

ภาคผนวก จ

แผนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง

แผนการสอนที่ 1
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบร่วมมือ
วิชาการบัญชี 2 (22012003)
เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

สาระสำคัญ

ค่าใช้จ่ายหรือบริการที่กิจการได้รับหรือใช้ประโยชน์ไปแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน ในวันสิ้นงวดบัญชี กิจการจะต้องทำการบันทึกรายการเป็นรายการปรับปรุงบัญชี เพื่อให้งบการเงินของกิจการในงวดบัญชีนั้น ๆ ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป
เพื่อให้นักศึกษามีความรู้และเข้าใจ วิธีการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 2.1 บอกความหมายของค่าใช้จ่ายค้างจ่ายได้อย่างถูกต้อง
 - 2.2 บอกความสำคัญของการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่ายได้อย่างถูกต้อง
 - 2.3 จำแนกรายการ เกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่ายได้อย่างถูกต้อง
 - 2.4 คำนวณจำนวนเงินและระยะเวลา ที่ค้างจ่ายได้อย่างถูกต้อง
 - 2.5 สามารถบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ในสมุดรายวันทั่วไปได้อย่าง

ถูกต้อง

- 2.6 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ

เนื้อหา

รายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

- ความหมาย : ความสำคัญ : การจำแนกรายการ เกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- การคำนวณจำนวนเงินและระยะเวลา เกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ในสมุดรายวันทั่วไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักศึกษาแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ครูเตรียมมาจำนวน 10 ข้อ ตรวจและจัดเรียงตามลำดับคะแนน เพื่อนำคะแนนของนักศึกษามาจัดแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษาที่มีคะแนนการทดสอบเบื้องต้นคละกัน ทั้งเก่ง ปานกลางและอ่อน

1.2 ครูสนทนากับเรื่องค่าใช้จ่ายค้างจ่ายของกิจการ โดยกล่าวถึงสิ่งที่สัมพันธ์ใกล้ตัวนักศึกษาที่สุด เช่น โบนัสค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ เมื่อผู้ประกอบการได้รับจะมีบางครอบครัวยังไม่ได้จ่ายเงินทันทีที่เราจะถือเป็นหนี้สินมีภาระผูกพันต้องจ่ายในทำนองเดียวกันถ้าเป็นกิจการค้าและมีรายจ่ายเกิดขึ้น จนกระทั่งวันสิ้นงวดบัญชีแล้วกิจการก็ยังไม่ได้จ่าย จึงต้องมีการปรับปรุงบัญชี เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักความหมายของคำว่า “ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย” พร้อมยกตัวอย่างโจทย์รายการบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 นำโจทย์รายการปรับปรุงประเภทต่าง ๆ แจกนักศึกษาทุกกลุ่ม กลุ่มละ 12 รายการ โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาว่ารายการใดเป็นรายการที่เกี่ยวกับเรื่องของค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และให้ส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการพิจารณา

2.2 แจกใบความรู้เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่ายทั้ง 6 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

2.3 นำโจทย์จากข้อ 2.1 ที่แต่ละกลุ่มได้เลือกไว้กลุ่มละ 2 รายการ ฝึกปฏิบัติและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2.4 แจกใบงานที่ 1/2 เรื่องค่าใช้จ่ายค้างจ่ายให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม ฝึกปฏิบัติเพื่อแข่งขันทักษะ ความรับผิดชอบ ความรวดเร็ว ความร่วมมือ และความถูกต้อง

2.5 แจกใบงานที่ 1/1 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคลและนำมาเฉลยเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครู ช่วยกันสรุปรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนข้อ 2

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกตและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์การผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนนกลุ่มและติดประกาศตามลำดับ ชมเชยกลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้มากที่สุด

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	พฤติกรรม				
		การ นำเสนอ	ความสนใจ กระตือรือร้น	การร่วมมือ	การแสดง ความคิดเห็น	คะแนนรวม
		5	5	5	5	20

4.5.2 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	ความ ถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผนภาพโปร่งใส ตัวอย่างรายการค้า เรื่องค่าใช้จ่ายค้ำจ่าย

5.2 โจทย์ รายการปรับปรุงประเภทต่าง ๆ กลุ่มละ 12 รายการ

5.3 ใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้ำจ่าย จำนวน 6 ชุด

5.4 ใบงานที่ 1/1 และ 1/2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้ำจ่าย

5.5 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.6 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

เจิมศิริ ศิริวงศ์พาการ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : แม็ค , 2541.

ทัศนีย์ สุขสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : วิทยาเขตพัฒนศึกษาการพระนคร , 2530.

วีรี เวชวิมล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2541.

ศิริวรรณ ผิวนวล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2539.

สวัสดี พุ่มภักดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2538.

วิไล นครสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2541.

อรทัย วานิชดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร , 2541.

นันท์ ศรีสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตสาส์น.

มาลี ไชยกุล . การบัญชี 2. อุบลราชธานี : อุบลยงสวัสดิ์ออฟเซต , 2542.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ . หลักการบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ : แมคกรอ

แผนการสอนที่ 2
ที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบร่วมมือ
วิชาการบัญชี 2 (22012003)
เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

สาระสำคัญ

ค่าใช้จ่ายที่กิจการได้จ่ายไปแล้วเป็นเงินสดหรือธนาคารทั้งจำนวนในงวดบัญชีปัจจุบัน แต่มีบางส่วนเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีถัดไป เนื่องจากกิจการยังไม่ได้รับบริการหรือยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากการให้บริการ ดังนั้นในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจึงต้องทำการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี เพื่อให้งบการเงินของกิจการในงวดบัญชีนั้น ๆ ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจ วิธีการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ในกรณีที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายและบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.1 บอกความหมายของค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง

2.2 บอกความสำคัญของการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง

2.3 จำแนกรายการ เกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ ได้อย่างถูกต้อง

2.4 คำนวณจำนวนเงิน และระยะเวลาที่จ่ายล่วงหน้า กรณีที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ ได้อย่างถูกต้อง

2.5 บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ ในสมุดรายวันทั่วไป ได้อย่างถูกต้อง

2.6 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้นและมีความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้วยความตั้งใจ

เนื้อหา

รายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์

- ความหมาย : ความสำคัญ : การจำแนกรายการ เกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- การคำนวณจำนวนเงินและระยะเวลา เกี่ยวกับบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ในสมุดรายวันทั่วไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

1.2 ครูให้นักศึกษาทุกคนทำแบบทดสอบย่อยโดยใช้เนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว 10 ข้อและนำคะแนนมาเรียงลำดับ เพื่อแบ่งนักศึกษาออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษาที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งเก่ง ปานกลางและอ่อน

1.3 ครูสนทนาถึงเรื่องการทำประกันชีวิต ซึ่งจะต้องมีการจ่ายชำระเงินค่าเบี้ยประกันตามกรมธรรม์ และบริษัทผู้รับประกันจะคุ้มครองผู้เอาประกันช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยเริ่มต้นจากวันที่ตามกรมธรรม์นั้น จำนวนเงินที่ได้จ่ายไปนี้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่าย ที่เราได้จ่ายล่วงหน้าก่อนที่จะได้รับผลประโยชน์จากการคุ้มครองอย่างครบถ้วน เช่นเดียวกันถ้าเป็นกิจการค้ามีการจ่ายค่าใช้จ่ายไปก่อน และผลประโยชน์ที่จะได้รับมีทั้งงวดบัญชีปัจจุบันและงวดบัญชีถัดไป ดังนั้น เพื่อให้งบการเงินถูกต้องวันสิ้นงวดบัญชีจะต้องทำการปรับปรุงบัญชี เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักความหมายคำว่า “ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า” ซึ่งกิจการจะถือว่าจำนวนเงินที่จ่ายไปทั้งจำนวนเป็นค่าใช้จ่าย หรือเป็นสินทรัพย์ก็ได้

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 นำโจทย์รายการปรับปรุงประเภทต่าง ๆ แจกนักศึกษาทุกกลุ่ม กลุ่มละ 12 รายการ โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาว่า รายการคำใดเป็นรายการที่เกี่ยวกับ เรื่องของค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าที่ยังบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ แล้วส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อม ทั้งให้เหตุผลประกอบการพิจารณา

2.2 แจกใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และที่บันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ ทั้ง 6 กลุ่ม กลุ่มละ 2 ชุดเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

2.3 นำโจทย์จากข้อ 2.1 ที่แต่ละกลุ่มได้เลือกไว้กลุ่มละ 2 รายการ ฝึกปฏิบัติและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2.4 แจกใบงานที่ 2/2 และใบงานที่ 2/4 เรื่องค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่มกลุ่มละ 2 ใบงาน ปฏิบัติเพื่อแข่งขันทักษะ ความรับผิดชอบ ความรวดเร็ว ความร่วมมือ และความถูกต้อง

2.5 แจกใบงานที่ 2/1 และใบงานที่ 2/3 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล และนำมาเฉลยเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปรายการปรับปรุงบัญชี เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และที่บันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ แล้วจึงซักถามข้อสงสัย

4. ชั้นประเมินผล

- 4.1 วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนข้อ 2
- 4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกตและทดสอบ
- 4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์การผ่าน 50%
- 4.4 บันทึกคะแนนกลุ่ม และติดประกาศตามลำดับ ชมเชยกลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้มาก และรวดเร็วที่สุด
- 4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือสังเกต

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	พฤติกรรม				
		การนำเสนอ	ความสนใจ กระตือรือร้น	การร่วมมือ	การแสดง ความคิดเห็น	คะแนนรวม
		5	5	5	5	20

4.5.2 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	ความ ถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แผ่นภาพโปรงใส ตัวอย่างรายการค้า เรื่องค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่กิจการได้บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์
- 5.2 โจทย์ รายการปรับปรุงประเภทต่าง ๆ กลุ่มละ 12 รายการ
- 5.3 ใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ กลุ่มละ 2 ชุด
- 5.4 ใบงานที่ 2/1 ใบงานที่ 2/2 ใบงานที่ 2/3 และใบงานที่ 2/4 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์
- 5.5 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.6 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

เจิมศิริ ศิริวงศ์พากร . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : แม็ค , 2541.

ทัศนีย์ สุธสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : วิทยาเขตพัฒนศึกษาการพระนคร , 2530.

วีรี เวชวิมล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2541.

ศิริวรรณ ผิวนวล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2539.

สวัสดี พุ่มภักดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2538.

วิไล นครสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2541.

อรทัย วาณิชดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร , 2541.

นันท์ ศรีสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตสาส์น.

มาลี ไชยกุล . การบัญชี 2. อุบลราชธานี : อุบลยงสวัสดิ์ออฟเซท , 2542.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ . หลักการบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ : แมคกรอ – ฮิล , 2542.

แผนการสอนที่ 3
ที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบร่วมมือ
วิชาการบัญชี 2 (22012003)
เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี รายได้ค้างรับ

สาระสำคัญ

จำนวนเงินที่กิจการควรจะได้รับเนื่องจากได้ให้บริการหรือให้ผลประโยชน์แก่บุคคลภายนอกไปเรียบร้อยแล้ว แต่กิจการก็ยังไม่ได้รับชำระเงินหรือจะได้รับชำระเงินหลังจากวันสิ้นงวดบัญชี ไปแล้ว ซึ่งกิจการจะต้องทำการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี เพื่อให้งบการเงินของกิจการในงวดบัญชีนั้น ๆ ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป
เพื่อให้นักศึกษามีความรู้และเข้าใจ วิธีการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับรายได้ค้างรับ
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 2.1 บอกความหมายของรายได้ค้างรับได้อย่างถูกต้อง
 - 2.2 บอกความสำคัญของการปรับปรุงบัญชีรายได้ค้างรับได้อย่างถูกต้อง
 - 2.3 จำแนกรายการ เกี่ยวกับบัญชีรายได้ค้างรับได้อย่างถูกต้อง
 - 2.4 คำนวณจำนวนเงินและระยะเวลา ที่ค้างรับได้อย่างถูกต้อง
 - 2.5 บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีรายได้ค้างรับในสมุดรายวันทั่วไปได้อย่างถูกต้อง
 - 2.6 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้นและความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

ด้วยความตั้งใจ

เนื้อหา

รายการปรับปรุงบัญชีรายได้ค้างรับ

- ความหมาย : ความสำคัญ : การจำแนกรายการ เกี่ยวกับบัญชีรายได้ค้างรับ
- การคำนวณจำนวนเงินและระยะเวลา เกี่ยวกับบัญชีรายได้ค้างรับ
- การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ในสมุดรายวันทั่วไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้วเรื่องค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- 1.2 ครูให้นักศึกษาทำแบบทดสอบย่อย โดยใช้เนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว 10 ข้อ โดยนำคะแนนของนักศึกษามาจัดเรียงตามลำดับ เพื่อแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษาที่มีความสามารถคล้ายกัน ทั้งเก่ง ปานกลางและอ่อน

1.3 ครูสนทนากับการนำเงินฝากธนาคารของนักศึกษา ซึ่งธนาคารจะคิดดอกเบี้ยให้ปีละ 2 ครั้ง คือ เดือน ม.ค.-มิ.ย. และเดือน ก.ค.-ธ.ค. แต่ถ้านักศึกษานำเงินฝากธนาคาร ช่วงวันที่ 15 ธ.ค. ธนาคารก็จะคิดดอกเบี้ยรวมให้ในงวดถัดไป ดังนั้นระหว่างวันที่ 16-31 ธ.ค. ถือว่ามีดอกเบี้ยเกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รับ ขณะเดียวกันถ้าเป็นกิจการค้าและถึงวันสิ้นงวดบัญชีแล้วยังมีรายได้ที่ยังไม่ได้รับเกิดขึ้น ก็จะทำงานการเงินของงวดบัญชีนี้นั้นสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง จึงต้องมีการปรับปรุงบัญชีเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจความหมายของคำว่า “รายได้ค้างรับ” พร้อมยกตัวอย่างโจทย์รายการบัญชีรายได้ค้างรับ

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 นำโจทย์รายการปรับปรุงประเภทต่าง ๆ แจกนักศึกษาทุกกลุ่ม กลุ่มละ 12 รายการ โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาว่ารายการค้าใดเป็นรายการที่เกี่ยวกับเรื่องของรายได้ค้างรับ และให้ส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการพิจารณา

2.2 แจกใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีรายได้ค้างรับ ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

2.3 นำโจทย์จากข้อ 2.1 ที่แต่ละกลุ่มได้เลือกไว้กลุ่มละ 2 รายการ ฝึกปฏิบัติและนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน

2.4 แจกใบงานที่ 3/2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีรายได้ค้างรับ ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม ปฏิบัติเพื่อแข่งขันทักษะ ความรับผิดชอบ ความรวดเร็ว ความร่วมมือ และความถูกต้อง

2.5 แจกใบงานที่ 3/1 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล และนำมาเฉลยเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับรายได้ค้างรับ และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

- 4.1 วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนข้อ 2
- 4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกตและทดสอบ
- 4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์การผ่าน 50%
- 4.4 บันทึกคะแนนกลุ่มและติดประกาศตามลำดับ ชมเชยกลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้มาก และรวดเร็วที่สุด
- 4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	พฤติกรรม				
		การนำเสนอ	ความสนใจ กระตือรือร้น	การร่วมมือ	การแสดง ความคิดเห็น	คะแนนรวม
		5	5	5	5	20

4.5.2 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แผ่นภาพโปรงใส ตัวอย่างรายการค้า เรื่องรายได้ค้างรับ
- 5.2 โจทย์ รายการปรับปรุงประเภทต่าง ๆ กลุ่มละ 12 รายการ
- 5.3 ใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีรายได้ค้างรับ กลุ่มละ 1 ชุด
- 5.4 ใบงานที่ 3/1 และใบงานที่ 3/2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีรายได้ค้างรับ
- 5.5 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
- 5.6 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

เจิมศิริ ศิริวงศ์พากร . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : แม็ค , 2541.

ทัศนีย์ สุขสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : วิทยาเขตพัฒนศึกษาการพระนคร , 2530.

วีรี เวชวิมล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์ , 2541.

ศิริวรรณ ผิวนวนล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์ , 2539.

สวัสดิ์ พุ่มภักดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2538.

วิไล นครสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2541.

อรรถัย วาณิชดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร , 2541.

นันท์ ศรีสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตสาส์น.

มาลี ไชยกุล . การบัญชี 2. อุบลราชธานี : อุบลยงสวัสดิ์ออฟเซต , 2542.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ . หลักการบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ : แมคกรอ – ฮิล , 2542.

แผนการสอนที่ 4
ที่ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบร่วมมือ
วิชาการบัญชี 2 (22012003)
เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี รายได้รับล่วงหน้า

สาระสำคัญ

รายได้ที่กิจการได้รับมาแล้ว เป็นเงินสดทั้งจำนวนในงวดบัญชีปัจจุบัน แต่จำนวนเงินที่ได้รับมานั้น มีภาระผูกพันถึงการให้บริการในงวดบัญชีถัดไปด้วย ดังนั้น ในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจึงต้องทำการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี เพื่อให้งบการเงินของงวดบัญชีนั้น ๆ ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป
เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจ วิธีการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับรายได้รับล่วงหน้า
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 2.1 บอกความหมายของรายได้รับล่วงหน้า ได้อย่างถูกต้อง
 - 2.2 บอกความสำคัญของการปรับปรุงบัญชีรายได้รับล่วงหน้า ได้อย่างถูกต้อง
 - 2.3 จำแนกรายการบัญชีเกี่ยวกับรายได้รับล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นรายได้ และบันทึกไว้เป็นหนี้สิน ได้อย่างถูกต้อง
 - 2.4 คำนวณจำนวนเงินและระยะเวลาที่รับล่วงหน้า กรณีที่มีการบันทึกไว้เป็นรายได้และบันทึกไว้เป็นหนี้สิน ได้อย่างถูกต้อง
 - 2.5 บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีรายได้รับล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นรายได้ และบันทึกไว้เป็นหนี้สิน ในสมุดรายวันทั่วไป ได้อย่างถูกต้อง
 - 2.6 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ

เนื้อหา

รายการปรับปรุงบัญชีรายได้รับล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นรายได้ และบันทึกไว้เป็นหนี้สิน

- ความหมาย : ความสำคัญ : การจำแนกรายการ เกี่ยวกับบัญชีรายได้รับล่วงหน้า
- การคำนวณจำนวนเงินและระยะเวลา เกี่ยวกับบัญชีรายได้รับล่วงหน้า
- การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ในสมุดรายวันทั่วไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องรายได้ค้างรับ

1.2 ครูให้นักศึกษาทำแบบทดสอบย่อย 10 ข้อ โดยใช้เนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว และนำคะแนนมาจัดเรียงตามลำดับ เพื่อแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ของนักศึกษาออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน ทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน

1.3 ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องรายได้จากการให้เช่าหอพักหรือรายได้จากการให้เช่าบ้านอยู่อาศัย วันที่ทำการตกลงให้เช่านั้นมักจะต้องมีการเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าก่อน อาจจะเป็นระยะเวลา 3 เดือนหรือ 6 เดือนก็ตาม จำนวนเงินที่เรารับมาก่อนทั้งจำนวน โดยที่ผู้เช่ายังไม่ได้เข้าอยู่อาศัยเลยนั้น เรียกว่าเป็น “รายได้รับล่วงหน้า” ซึ่งเราสามารถบันทึกบัญชีไว้เป็นรายได้ทั้งจำนวน หรือจะบันทึกไว้เป็นหนี้สินทั้งจำนวนก็ได้ ในวันสิ้นงวดบัญชีจำเป็นต้องปรับปรุงบัญชี เพื่อแจ้งงบการเงินของกิจการถูกต้อง เชื่อมโยงให้นักศึกษาได้รู้จักความหมายคำว่า “รายได้รับล่วงหน้า” พร้อมยกตัวอย่างโจทย์รายการบัญชีรายได้รับล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นรายได้ และบันทึกไว้เป็นหนี้สินประกอบ

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 นำโจทย์รายการปรับปรุงประเภทต่าง ๆ แจกนักศึกษาทุกกลุ่ม กลุ่มละ 12 รายการ โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาว่ารายการคำใดเป็นรายการที่เกี่ยวกับเรื่องของรายได้รับล่วงหน้า กรณีที่บันทึกไว้เป็นรายได้และที่บันทึกไว้เป็นหนี้สิน แล้วให้นักศึกษาส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการพิจารณา

2.2 แจกใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีรายได้รับล่วงหน้า กรณีที่บันทึกไว้เป็นรายได้และที่บันทึกไว้เป็นหนี้สิน ทั้ง 6 กลุ่ม กลุ่มละ 2 ชุด เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

2.3 นำโจทย์จากข้อ 2.1 ที่แต่ละกลุ่มได้เลือกไว้กลุ่มละ 2 รายการ ฝึกปฏิบัติและนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน

2.4 แจกใบงานที่ 4/2 และใบงานที่ 4/4 เรื่องรายได้รับล่วงหน้ากรณีที่มีการบันทึกไว้เป็นรายได้ และที่บันทึกไว้เป็นหนี้สิน ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม ฝึกปฏิบัติเพื่อแข่งขันทักษะ ความรับผิดชอบ ความรวดเร็ว ความร่วมมือ และความถูกต้อง

2.5 แจกใบงานที่ 4/1 และใบงานที่ 4/3 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล และนำมาเฉลยเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปรายการปรับปรุงบัญชี เกี่ยวกับรายได้รับล่วงหน้า กรณีที่บันทึกไว้เป็นรายได้ และที่บันทึกไว้เป็นหนี้สิน แล้วจึงซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนข้อ 2

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกตและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์การผ่าน 50%

4.4 บ้านที่คะแนนกลุ่มและติดประกาศตามลำดับ ชมเชยกลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้มาก และรวดเร็วที่สุด

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	พฤติกรรม				
		การนำเสนอ	ความสนใจ กระตือรือร้น	การร่วมมือ	การแสดง ความคิดเห็น	คะแนน รวม
		5	5	5	5	20

4.5.2 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผ่นภาพโปรงใส ตัวอย่างรายการคำ เรื่องรายได้รับล่วงหน้า ในกรณีที่บันทึกไว้เป็นรายได้ และที่บันทึกไว้เป็นหนี้สิน

5.2 โจทย์ รายการปรับปรุงประเภทต่าง ๆ กลุ่มละ 12 รายการ

5.3 ใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีรายได้รับล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นรายได้ และที่บันทึกไว้เป็นหนี้สิน กลุ่มละ 2 ชุด

5.4 ใบงานที่ 4/1 ใบงานที่ 4/2 ใบงานที่ 4/3 และใบงานที่ 4/4 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีรายได้รับล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นรายได้ และที่บันทึกไว้เป็นหนี้สิน กลุ่มละ 4 ใบงาน

5.5 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.6 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

เจิมศิริ ศิริวงศ์พากร . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : แม็ค , 2541.

ทัศนีย์ สุขสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : วิทยาเขตพัฒนศึกษาการพระนคร , 2530.

วีรี เวชวิมล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2541.

ศิริวรรณ ผิวนวน . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2539.

สวัสดิ์ พุ่มภักดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2538.

วิไล นครสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2541.

อรทัย วาณิชดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร , 2541.

นันท์ ศรีสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตสาส์น.

มาลี ไชยกุล . การบัญชี 2. อุบลราชธานี : อุบลยงสวัสดิ์ออฟเซท , 2542.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ . หลักการบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ : แมคกรอ – ฮิล , 2542.

แผนการสอนที่ 5
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบร่วมมือ
วิชาการบัญชี 2 (22012003)
เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชี ค่าเสื่อมราคา และวัสดุสิ้นเปลือง

สาระสำคัญ

การดำเนินงานของธุรกิจ จะต้องมียุทธวิธีในการใช้เงินในกิจการ เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร รถยนต์ เป็นต้น เมื่อมีการใช้งานสินทรัพย์ถาวรเหล่านี้จะมีการเสื่อมสภาพ ทำให้มูลค่าสินทรัพย์ถาวรลดลงทุก ๆ ปี ไปตามระยะเวลา ซึ่งเรียกว่า “ค่าเสื่อมราคา” (ยกเว้นที่ดินไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคา) ดังนั้นกิจการจะต้องบันทึกการปรับปรุงในวันสิ้นงวดบัญชี เพื่อให้งบการเงินแสดงผลค่าที่ถูกต้อง

ส่วนสินทรัพย์ที่กิจการซื้อเพื่อนำมาใช้ในงานในสำนักงาน เช่น ปากกา กระดาษ ฯลฯ จะถือว่าเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน เมื่อวันสิ้นงวดบัญชีจะต้องมีการตรวจนับส่วนที่คงเหลืออยู่ และส่วนที่ถูกใช้ไปแล้ว และนำมาบันทึกเป็นรายการปรับปรุงบัญชีประเภทวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป เพื่อให้งบการเงินในงวดบัญชีนั้น แสดงมูลค่าที่ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจ วิธีการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทวัสดุสิ้นเปลือง

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.1 บอกความหมายของค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคาสะสม และวัสดุสิ้นเปลืองใช้ ไปได้อย่างถูกต้อง

2.2 บอกความสำคัญของการปรับปรุงบัญชีค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคาสะสม และวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไปได้อย่างถูกต้อง

2.3 คำนวณจำนวนเงินและระยะเวลา ที่นำมาปรับปรุงบัญชีค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ถาวร ได้อย่างถูกต้อง

2.4 คำนวณจำนวนเงิน ที่จะนำมาบันทึกการปรับปรุง บัญชีวัสดุสิ้นเปลืองหรือวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป ได้อย่างถูกต้อง

2.5 บันทึกการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคาสะสม และวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป ในสมุดรายวันทั่วไปได้อย่างถูกต้อง

2.6 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้นและมีความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ

เนื้อหา

รายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวร คือ ค่าเสื่อมราคา และ ค่าเสื่อมราคาสะสม

- ความหมาย : ความสำคัญ : ของบัญชีค่าเสื่อมราคาและค่าเสื่อมราคาสะสม
- การคำนวณจำนวนเงินและระยะเวลาในการปรับปรุงบัญชี
- บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาและค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์

ถาวรในสมุดรายวันทั่วไป

รายการปรับปรุงบัญชี เกี่ยวกับสินทรัพย์หมุนเวียน คือ บัญชีวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป

- ความหมาย : ความสำคัญ : ของบัญชีวัสดุสิ้นเปลืองและวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป
- การคำนวณจำนวนเงิน ในการปรับปรุงบัญชี
- การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับวัสดุสิ้นเปลืองและวัสดุสิ้นเปลืองใช้ ไป

ในสมุดรายวันทั่วไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องรายได้รับล่วงหน้า

1.2 ครูให้นักศึกษาแต่ละคนทำแบบทดสอบ 10 ข้อ โดยใช้เนื้อหาจากบทเรียนที่แล้วและนำคะแนนมาจัดเรียงลำดับ เพื่อแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษาที่มีความสามารถคล่องกันไปทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน

1.3 ครูสนทนาโดยให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มยกตัวอย่าง ประเภทของสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์หมุนเวียน และให้บอกข้อแตกต่างของสินทรัพย์ทั้ง 2 ประเภท เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักความหมายของคำว่า “ค่าเสื่อมราคา” “ค่าเสื่อมราคาสะสม” “วัสดุสิ้นเปลือง” และ “วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป” จากนั้นจึงยกตัวอย่างโจทย์รายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคา และวัสดุสิ้นเปลือง ประกอบ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

2.1 แจกใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และรายการปรับปรุงบัญชีประเภทวัสดุสิ้นเปลืองให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม กลุ่มละ 2 ชุด เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

2.2 แจกโจทย์ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทวัสดุสิ้นเปลือง ให้นักศึกษากลุ่มละ 4 รายการ ฝึกปฏิบัติและนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน และให้เหตุผลประกอบการบันทึกบัญชี

2.3 แจกใบงานที่ 5/1 และ 5/2 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับวัสดุสิ้นเปลือง ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม กลุ่มละ 2 ใบงาน ปฏิบัติเพื่อแข่งขันทักษะ ความรับผิดชอบ ความรวดเร็ว ความร่วมมือ และความถูกต้อง

2.4 แจกใบงานที่ 5/3 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล และนำมาเฉลยเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปรายการปรับปรุงบัญชี เกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์หมุนเวียน ประเภทวัสดุสิ้นเปลือง

4. ขั้นประเมินผล

- 4.1 วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนข้อ 2
- 4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกตและทดสอบ
- 4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์การผ่าน 50%
- 4.4 บันทึกคะแนนกลุ่ม และให้รางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้มากและรวดเร็วที่สุด
- 4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	พฤติกรรม				
		การ นำเสนอ	ความสนใจ กระตือรือร้น	การร่วมมือ	การแสดง ความคิดเห็น	คะแนนรวม
		5	5	5	5	20

4.5.2 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

5.1 แผ่นภาพโปรงใส ตัวอย่างรายการค้า เรื่องการปรับปรุงบัญชีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์หมุนเวียน ประเภทวัสดุสิ้นเปลือง

5.2 โจทย์ รายการปรับปรุงบัญชีเรื่องค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทวัสดุสิ้นเปลือง

5.3 ใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และรายการปรับปรุงบัญชีสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทวัสดุสิ้นเปลือง กลุ่มละ 2 ชุด

5.4 ใบงานที่ 5/1 ใบงานที่ 5/2 และใบงานที่ 5/3 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร และรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทวัสดุสิ้นเปลือง กลุ่มละ 3 ใบงาน

5.5 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.6 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

เจิมศิริ ศิริวงศ์พาการ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : แม็ค , 2541.

ทัศนีย์ สยสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : วิทยาเขตพัฒนศึกษาการพระนคร , 2530.

วีรี เวชวิมล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2541.

ศิริวรรณ ผิวนวล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2539.

สวัสดี พุ่มภักดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2538.

วิไล นครสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2541.

อรทัย วานิชดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร , 2541.

นันท์ ศรีสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตสาส์น.

มาลี ไชยกุล . การบัญชี 2. อุบลราชธานี : อุบลยงสวัสดิ์ออฟเซต , 2542.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ . หลักการบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ : แมคกรอ – ฮิล , 25

แผนการสอนที่ 6
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบร่วมมือ
วิชาการบัญชี 2 (22012003)
เรื่อง รายการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ

สาระสำคัญ

เมื่อกิจการขายสินค้าหรือมีการให้บริการเป็นเงินเชื่อนั้น แม้ว่ากิจการจะได้มีการคัดเลือกลูกค้าที่มีเครดิตดีแล้วก็ตาม แต่ภายหลังก็มีลูกค้าบางรายไม่ยอมชำระหนี้หรือไม่สามารถชำระหนี้ได้ แม้จะมีการติดตามหรือทวงถามแล้วก็ตาม ซึ่งทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเรียกว่า "หนี้สูญ" ขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับลูกหนี้ที่สูญใกล้เคียงกับความเป็นจริงในงวดบัญชีนั้น ๆ ในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจึงควรต้องมีการประมาณลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้และบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจวิธีการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.1 บอกความหมายของคำว่าหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญได้อย่างถูกต้อง

2.2 คำนวณจำนวนเงินที่นำมาปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ ได้อย่างถูกต้อง

2.3 บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ ในสมุดรายวันทั่วไป ได้อย่างถูกต้อง

2.4 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ

เนื้อหา

รายการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ

- ความหมาย ของบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ บัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และบัญชีหนี้สูญ
- การคำนวณจำนวนเงินในการปรับปรุงบัญชี
- การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรและรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทวัสดุสิ้นเปลือง

1.2 ครูให้นักศึกษาทำแบบทดสอบย่อย 10 ข้อ โดยใช้เนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว และนำคะแนนมาจัดเรียงตามลำดับ เพื่อแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ของนักศึกษาออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษาที่มีความสามารถแตกต่างกันไปทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน

1.3 ครูสนทนา โดยการยกตัวอย่างการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อเมื่อ วันที่ 1 พ.ย. 2542 ให้กับนายสมชายและนางสมหญิง ต่อมาวันที่ 16 ธ.ค. 42 นายสมชายถูกฟ้องล้มละลายและไม่สามารถชำระหนี้ได้ กิจการจึงตัดเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนี้สูญ ในปี 2542 แต่นางสมหญิง ถูกฟ้องล้มละลายในปี 2543 กิจการจึงตัดเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนี้สูญ ในปี 2543 แล้วให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มบอกข้อแตกต่างเกี่ยวกับหนี้สูญที่เกิดขึ้น ของปี 2542 กับของปี 2543 ...จากตัวอย่างเชื่อมโยงให้นักศึกษาได้เห็นถึงเหตุผลที่ต้องมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในวันสิ้นงวดบัญชี พร้อมทั้งยกตัวอย่างโจทย์รายการบัญชีประกอบ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

2.1 แจกใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ ให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

2.2 แจกโจทย์ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ กลุ่มละ 2 รายการ ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติและนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน และให้เหตุผลประกอบการบันทึกบัญชี

2.3 แจกใบงานที่ 6 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญให้นักศึกษาทั้ง 6 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ใบงาน ฝึกปฏิบัติเพื่อแข่งขันทักษะ ความรับผิดชอบ ความรวดเร็ว ความร่วมมือ และความถูกต้อง

2.4 แจกใบงานที่ 6/1 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล และนำมาเฉลยเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับรายการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ แล้วจึงซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อ 2

- 4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกตและทดสอบ
- 4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์การผ่าน 50%
- 4.4 บันทึกคะแนนกลุ่ม และให้รางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้มากและรวดเร็วที่สุด
- 4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	พฤติกรรม				
		การนำเสนอ	ความสนใจ กระตือรือร้น	การร่วมมือ	การแสดง ความคิดเห็น	คะแนนรวม
		5	5	5	5	20

4.5.2 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม (ชื่อ-สกุล)	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

- 5.1 แผ่นภาพโปรงใส ตัวอย่างรายการค้า เรื่องหนี้สงสัยจะสูญ - ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
- 5.2 โจทย์ รายการปรับปรุงเรื่องหนี้สงสัยจะสูญ - ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
- 5.3 ใบความรู้ เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีเรื่องรายการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ กลุ่มละ 1 ชุด
- 5.4 ใบงานที่ 6 และใบงานที่ 6/1 เรื่องรายการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ - ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
- 5.5 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.6 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

- เจิมศิริ ศิริวงศ์พากร . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : แม็ค , 2541.
- ทัศนีย์ สุธสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : วิทยาเขตพัฒนศึกษาการพระนคร , 2530.
- วีรี เวชวิมล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2541.
- ศิริวรรณ ผิวนวล . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์ , 2539.
- สวัสดี พุ่มภักดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2538.
- วิไล นครสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ , 2541.
- อรรถัย วาณิชดี . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร , 2541.
- นันท์ ศรีสุวรรณ . การบัญชี 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตสาส์น.
- มาลี ไชยกุล . การบัญชี 2. อุบลราชธานี : อุบลยงสวัสดิ์ออฟเซท , 2542.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ . หลักการบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ : แมคกรอ – ฮิล , 25

ภาคผนวก จ

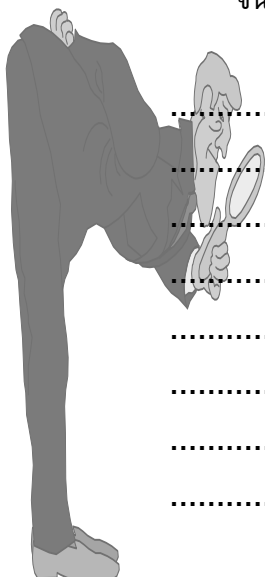
ตัวอย่างใบงาน แผนการสอนที่ 1 และแผนการสอนที่ 2

(รายการปรับปรุงบัญชีเรื่อง ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย)

คำสั่ง ให้นักศึกษาทุกคนทำ โดยใช้เครื่องหมาย / หน้าข้อถูก และเครื่องหมาย X หน้าข้อผิด และรายการในข้อใดที่ผิดให้แก้ไขให้ถูกต้องในช่องว่างตอนล่าง (เฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม)

- _____ 1. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายตรงกับศัพท์บัญชีว่า Prepaid Expenses
- _____ 2. ในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจำเป็นต้องปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เพื่อให้บัญชีค่าใช้จ่ายและบัญชีหนี้สินของกิจการในงวดบัญชีนั้น ๆ ถูกต้อง
- _____ 3. การปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย บันทึกบัญชีโดย
Dr. ค่าใช้จ่าย.....
Cr. ค่าใช้จ่าย.....ค้างจ่าย
- _____ 4. บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย จัดอยู่ในหมวดที่ 1 (สินทรัพย์)
- _____ 5. กิจการยังไม่ได้จ่ายเงินเดือนพนักงานประจำเดือนธันวาคม 2543 จะต้องปรับปรุงบัญชีโดย เดบิต บัญชีเงินเดือน
- _____ 6. กิจการกู้เงินจากธนาคาร 120,000.- เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี กิจการมีดอกเบี้ยที่ค้างจ่ายอยู่ 2 เดือน
- _____ 7. จากข้อ 6 จำนวนเงินที่ค้างจ่ายคือ 2,000.-
- _____ 8. กิจการค้างค่าเช่าอาคารในเดือนพฤศจิกายน 2543 จำนวนเงิน 3,000.- กิจการจะต้องปรับปรุงบัญชีในวันที่ 31 ธันวาคม 2543
- _____ 9. ถ้ากิจการไม่บันทึกรายการปรับปรุงเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายค้างจ่ายให้ถูกต้อง จะส่งผลให้งบการเงิน คือ งบกำไรขาดทุนและงบดุลของกิจการไม่ถูกต้องด้วย
- _____ 10. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายหมายถึง การที่กิจการให้บริการแก่ลูกค้าเรียบร้อยแล้ว แต่จนถึงวันสิ้นงวดบัญชีกิจการก็ยังไม่ได้รับเงิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(รายการปรับปรุงบัญชีเรื่อง ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย)

คำสั่ง ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มบันทึก รายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ในสมุดรายวันทั่วไป วันที่ 31 ธันวาคม 2543 ดังมีรายการต่อไปนี้ (ส่งเพียงกลุ่มละ 1 ชุด)

1. กิจการได้รับบิลค่าน้ำ-ค่าไฟ จำนวนเงิน 2,100.- วันที่ 31 ธันวาคม 2543 กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน
2. กิจการกู้เงินจากนายพิศาลเป็นจำนวนเงิน 20,000.- ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2543 อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี กำหนดชำระดอกเบี้ยปีละ 2 ครั้ง คือวันที่ 1 เมษายน และวันที่ 1 ตุลาคม ของทุกปี
3. กิจการยังไม่ได้จ่ายค่าแรงงานของพนักงาน เดือนพฤศจิกายน และเดือน ธันวาคม 2543 จำนวน 2 คน คนละ 2,500.-
4. กิจการได้ประกันภัยไว้กับบริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง จำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามกรมธรรม์คือ 8,000.- แต่กิจการได้จ่ายชำระเป็นเช็คไปเรียบร้อยแล้วเพียง 5,000.- ที่เหลือ กิจการยังไม่ได้จ่าย
5. กิจการกู้เงินจากธนาคารเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2543 เป็นจำนวนเงิน 300,000.- อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี กิจการยังไม่เคยจ่ายดอกเบี้ยเลย
6. กิจการได้เช่าห้องจากนายกิจจา เพื่อไว้เป็นที่เก็บสินค้าของร้าน จำนวน 2 ห้อง ในราคาห้องละ 3,000.- เริ่มเช่าเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2543 กิจการยังไม่ได้จ่ายค่าเช่าให้นายกิจจาเลย

(รายการปรับปรุงบัญชีเรื่อง ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย)

คำสั่ง ให้นักศึกษาทุกคนทำ โดยใส่เครื่องหมาย / หน้าข้อถูก และเครื่องหมาย X หน้าข้อผิด และรายการในข้อใดที่ผิดให้แก้ไขให้ถูกต้องในช่องว่างตอนล่าง (เฉลยเป็นคะแนนกลุ่ม)

- _____ 1. ค่าใช้จ่าย หมายถึง จำนวนเงินรายจ่ายที่กิจการจะต้องจ่ายเมื่อได้รับบริการ หรือ รับประทานในเรื่อนั้น ๆ เช่น ค่าเช่า ค่าน้ำ เป็นต้น เรียบร้อยแล้ว
- _____ 2. ค่าใช้จ่ายที่กิจการจ่ายไปแล้วในงวดบัญชีปัจจุบันทั้งจำนวน แต่การบริการหรือ ประโยชน์ที่ได้รับจะมีระยะเวลาถึงงวดบัญชีต่อไปเรียกว่า ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- _____ 3. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าตรงกับศัพท์บัญชีว่า Prepaid Expense
- _____ 4. ค่าใช้จ่ายที่เป็นของงวดบัญชีหน้า แต่กิจการได้จ่ายชำระเงินไปเรียบร้อยแล้ว ถือเป็น บัญชีประเภทหนี้สิน
- _____ 5. การปรับปรุงค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าในวันสิ้นงวดบัญชีนั้น จะแสดงรายการปรับปรุง อย่างไร ขึ้นอยู่กับการบันทึกรายการในวันที่มีการรับเงิน ซึ่งบันทึกได้ 2 วิธี คือ บันทึกเป็นสินทรัพย์ หรือบันทึกเป็นค่าใช้จ่าย

จากโจทย์ต่อไปนี้ให้พิจารณาข้อ 6-10

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2543 กิจการจ่ายค่าเบี้ยประกันสำหรับเวลา 1 ปี จำนวนเงิน 12,000.-

- _____ 6. วันครบกำหนดตามกรมธรรม์นี้ คือวันที่ 31 สิงหาคม 2544
- _____ 7. ถ้ากิจการบันทึกบัญชีไว้เป็นค่าใช้จ่าย การบันทึกรายการวันที่ 1 กันยายน 2543 คือ
Dr. เงินสด 12,000.-
Cr. ค่าเบี้ยประกัน 12,000.-
- _____ 8. ระยะเวลาที่นำมาคำนวณรายการปรับปรุง คือ 8 เดือน
- _____ 9. การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในวันสิ้นงวด คือ
Dr. ค่าเบี้ยประกัน Cr. ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า
- _____ 10. จำนวนเงินที่นำมาบันทึกรายการปรับปรุง คือ 8,000.-

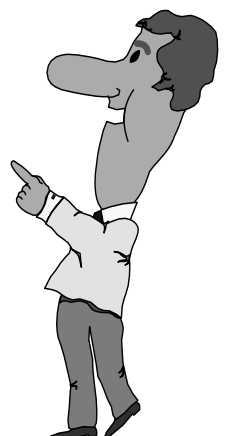
.....

.....

.....

.....

.....

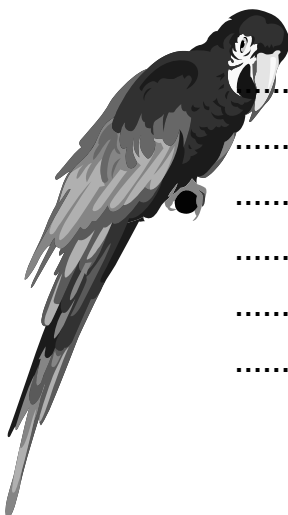

ใบงานที่ 2/3

(รายการปรับปรุงบัญชีเรื่อง ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นสินทรัพย์)

คำสั่ง ให้นักศึกษาทุกคนทำ โดยใส่เครื่องหมาย / หน้าข้อถูก และเครื่องหมาย X หน้าข้อผิด และรายการในข้อใดที่ผิดให้แก้ไขให้ถูกต้องในช่องว่างตอนล่าง (เฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม)

- _____ 1. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า เป็นบัญชีที่จัดอยู่ในหมวดหนี้สิน
- _____ 2. การบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ในวันที่มีการรับเงิน ถ้ากิจการไม่บันทึกไว้เป็นหนี้สินก็ให้บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายได้
- _____ 3. กิจการจ่ายเงินค่าเช่าอาคาร 2 เดือน คือ เดือนธันวาคม 2543 และเดือน มกราคม 2544 วันที่จ่ายเงินกิจการบันทึกบัญชีโดย
Dr. ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า Cr. เงินสด
- _____ 4. จากโจทย์ข้อ 3 จะบันทึกรายการปรับปรุงในวันสิ้นงวดโดย
Dr. ค่าเช่า Cr. ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า
- _____ 5. จากโจทย์ข้อ 3 ระยะเวลาที่นำมาคำนวณ คือ 2 เดือน
- _____ 6. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่กิจการจ่ายเงินไปแล้วในงวดบัญชีก่อนและยังใช้ประโยชน์จนถึงงวดบัญชีปัจจุบัน
- _____ 7. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้ามีวิธีการบันทึกบัญชีได้ 2 วิธี
- _____ 8. หลังจากการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเรียบร้อยแล้ว จะทำให้งบกำไรขาดทุน และงบดุลของกิจการถูกต้องตรงกับความเป็นจริง
- _____ 9. ในงบทดลอง มีบัญชีค่าโฆษณา 3,000.- เป็นการจ่ายค่าโฆษณาสำหรับระยะเวลา 3 เดือน คือตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2543 ในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะต้องบันทึกรายการปรับปรุงสำหรับระยะเวลา 1 เดือน
- _____ 10. จากโจทย์ข้อ 9 วันที่ 31 ธันวาคม 2543 กิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงโดย
Dr. บัญชีค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า Cr. บัญชีค่าโฆษณา

ใบงานที่ 2/2

(รายการปรับปรุงบัญชีเรื่อง ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย)

คำสั่ง ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (ที่บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย) ในสมุดรายวันทั่วไป วันที่ 31 ธันวาคม 2543 ดังมีรายการต่อไปนี้ (ส่งเพียงกลุ่มละ 1 ชุด)

1. ในงบทดลองวันที่ 31 ธันวาคม 2543 มีบัญชีค่าโฆษณา 9,600.- เป็นค่าโฆษณาของปี 2543 จำนวนเงิน 800.-
2. กิจการจ่ายค่าเบี้ยประกันเป็นเงินสด 6,000.- เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2543 กรม - ธรรม์อายุ 1 ปี บันทึกไว้ในบัญชีค่าเบี้ยประกัน
3. ดอกเบี้ยจ่ายตามบัญชี จำนวนเงิน 4,000.- ปรากฏว่าเป็นของปี 2544 จำนวน 5%
4. ค่าเช่าสำนักงาน จำนวน 12,000.- สำหรับระยะเวลา 3 เดือน จ่ายเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2543 บันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย
5. กู้เงินจากนายวรุฒ จำนวนเงิน 100,000.- เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2543 เสียดอกเบี้ย ร้อยละ 10 ต่อปี กิจการได้จ่ายดอกเบี้ยเรียบร้อยแล้วทั้งจำนวนในวันกู้ บันทึกไว้ในบัญชี ดอกเบี้ยจ่าย
6. จ่ายค่าโฆษณา 36,000.- เป็นเงินสด เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2543 สำหรับระยะเวลา 1 ปี บันทึกไว้ในบัญชีค่าโฆษณา

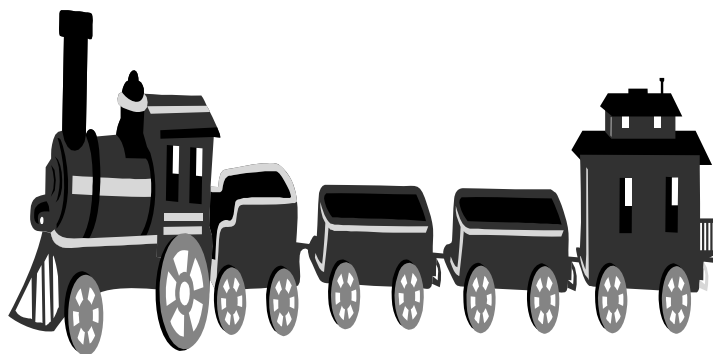

ใบงานที่ 2/4

(รายการปรับปรุงบัญชีเรื่อง ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ที่บันทึกไว้เป็นสินทรัพย์)

คำสั่ง ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (ที่บันทึกไว้เป็นสินทรัพย์) ในสมุดรายวันทั่วไป วันที่ 31 ธันวาคม 2543 ดังมีรายการต่อไปนี้ (ส่งเพียงกลุ่มละ 1 ชุด)

1. กิจการจ่ายค่าเบี้ยประกัน เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2543 จำนวนเงิน 8,400.- สำหรับระยะเวลา 1 ปี กิจการบันทึกไว้ในบัญชีค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า
2. กิจการจ่ายค่าโฆษณาสำหรับระยะเวลา 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2543 เป็นเงิน 8,400.- ได้เดบิตไว้ในบัญชีค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า
3. ในงบทดลองของกิจการ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2543 บัญชีดอกเบียจ่ายล่วงหน้า 5,000.- ในจำนวนนี้เป็นของปี 2544 จำนวน 1,000.-
4. กิจการจ่ายค่าโฆษณา เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2543 เป็นเงิน 9,600.- สำหรับระยะเวลา 1 ปี กิจการบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ในวันที่จ่ายเงิน
5. กิจการกู้เงินจากนายนิต 120,000.- เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2543 อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี กิจการจ่ายดอกเบี้ยในวันที่กู้เป็นเงินสดทั้งจำนวน บันทึกไว้ในบัญชีดอกเบี้ยจ่ายล่วงหน้า
6. เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2543 พนักงานคนหนึ่งขอเบิกเงินเดือนล่วงหน้า 3 เดือน เดือนละ 1,400.- กิจการจ่ายให้ไป และบันทึกไว้ในบัญชีเงินเดือนจ่ายล่วงหน้า

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 เรื่องรายการปรับปรุง

วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2
เรื่อง รายการปรับปรุง

- คำชี้แจง**
- 1) มีข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ จำนวน 8 หน้า ให้เวลาทำ 1 ชั่วโมง
 - 2) จงพิจารณาคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
 - 3) วันสิ้นสุดบัญชีของกิจการ... ทุกข้อ คือ วันที่ 31 ธันวาคม 2544

1. กิจการกู้เงินเมื่อวันที่ 1 ส.ค. 44 จำนวนเงิน 20,000.- บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี กำหนดชำระดอกเบี้ยเมื่อครบ 1 ปี จะปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องใดในวันสิ้นสุดบัญชี

ก. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	ข. รายได้รับล่วงหน้า
ค. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	ง. รายได้ค้างรับ

2. กิจการกู้เงินจากธนาคารเมื่อวันที่ 1 ก.ย. 44 จำนวนเงิน 60,000.- บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี กำหนดชำระดอกเบี้ยเมื่อครบ 1 ปี วันสิ้นสุดบัญชีกิจการจะแสดงรายการปรับปรุงเป็นจำนวนเงินเท่าใด

ก. 2,000.- บาท	ข. 2,500.- บาท
ค. 4,000.- บาท	ง. 6,000.- บาท

3. เมื่อวันที่ 31 ต.ค. 44 กิจการกู้เงินจากธนาคาร 50,000.- บาท กำหนดชำระดอกเบี้ยเมื่อครบ 1 ปี อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี วันสิ้นสุดบัญชีกิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไร

ก. เดบิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย	1,000.- บาท	
เครดิต ดอกเบี้ยจ่าย		1,000.- บาท
ข. เดบิต ดอกเบี้ยจ่าย	1,000.- บาท	
เครดิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย		1,000.- บาท
ค. เดบิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย	1,500.- บาท	
เครดิต ดอกเบี้ยจ่าย		1,500.- บาท
ง. เดบิต ดอกเบี้ยจ่าย	1,500.- บาท	
เครดิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย		1,500.- บาท

4. กิจการเริ่มเช่าสำนักงานตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 44 และวันที่ 31 ธ.ค. 44 เมื่อตรวจสอบพบว่ากิจการยังไม่ได้จ่ายชำระ เงินค่าเช่าสำนักงานเลย ตั้งแต่วันเริ่มเช่าจนถึงวันสิ้นงวดบัญชี อัตราค่าเช่าเดือนละ 1,000.- บาท วันสิ้นงวดบัญชี กิจการจะปรับปรุงรายการบัญชีอย่างไร		
ก. เดบิต ค่าเช่า	1,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่าค้างจ่าย		1,000.- บาท
ข. เดบิต ค่าเช่าค้างจ่าย	1,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่า		1,000.- บาท
ค. เดบิต ค่าเช่า	2,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่าค้างจ่าย		2,000.- บาท
ง. เดบิต ค่าเช่าค้างจ่าย	2,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่า		2,000.- บาท
5. ยอดเงินกู้ตามบัญชี 100,000.- บาท กิจการกู้เมื่อวันที่ 30 ก.ย. 44 ซึ่งได้รับเงินเพียง 92,000.- บาท เพราะผู้ให้กู้ได้ หักดอกเบี้ยไว้ในอัตรา 8% ต่อปี บันทึกไว้ในบัญชีดอกเบี้ยจ่าย ในวันสิ้นงวดบัญชีจะปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องใด		
ก. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	ข. รายได้ค้างรับ	
ค. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	ง. รายได้รับล่วงหน้า	
6. ค่าเบี้ยประกันในบททดลอง 12,000.- บาท เป็นค่าเบี้ยประกันที่กิจการจ่ายสำหรับระยะเวลา 1 ปี ตามกรมธรรม์ลง วันที่ 31 ก.ค. 44 วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะแสดงรายการปรับปรุงบัญชีเป็นจำนวนเงินเท่าใด		
ก. 12,000.- บาท	ข. 7,000.- บาท	
ค. 6,000.- บาท	ง. 5,000.- บาท	
7. กิจการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน 12,000.- บาท เมื่อวันที่ 31 ส.ค. 44 สำหรับระยะเวลา 6 เดือน วันที่จ่ายชำระเงิน บันทึกบัญชีไว้เป็นสินทรัพย์ ดังนั้นวันสิ้นงวดกิจการจะแสดงรายการปรับปรุงบัญชี เป็นจำนวนเงินเท่าใด		
ก. 10,000.- บาท	ข. 8,000.- บาท	
ค. 4,000.- บาท	ง. 2,000.- บาท	
8. เมื่อวันที่ 31 ต.ค. 44 กิจการจ่ายค่าเช่าอาคารจำนวน 48,000.- บาท สำหรับระยะเวลา 1 ปี กิจการบันทึกไว้เป็น ค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน ในสิ้นงวดบัญชีกิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไร		
ก. เดบิต ค่าเช่าอาคาร	40,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า		40,000.- บาท
ข. เดบิต ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า	40,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่าอาคาร		40,000.- บาท
ค. เดบิต ค่าเช่าอาคาร	8,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า		8,000.- บาท
ง. เดบิต ค่าเช่าอาคารจ่ายล่วงหน้า	8,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่าอาคาร		8,000.- บาท

9. กิจการจ่ายค่าโฆษณาจำนวนเงิน 8,000.- บาท เป็นการจ่ายค่าโฆษณาสำหรับระยะเวลา 4 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 30 พ.ย. 44 กิจการบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ทั้งจำนวน ในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไร		
ก. เดบิต ค่าโฆษณา	2,000.- บาท	
เครดิต ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า		2,000.- บาท
ข. เดบิต ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า	2,000.- บาท	
เครดิต ค่าโฆษณา		2,000.- บาท
ค. เดบิต ค่าโฆษณา	6,000.- บาท	
เครดิต ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า		6,000.- บาท
ง. เดบิต ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า	6,000.- บาท	
เครดิต ค่าโฆษณา		6,000.- บาท
10. ในวันสิ้นงวดบัญชี ถ้ากิจการไม่ได้ทำการปรับปรุงเกี่ยวกับบัญชีรายได้ค้างรับแล้ว จะส่งผลอย่างไรต่อบทดุของกิจการ		
ก. สินทรัพย์สูงกว่าความเป็นจริง	ข. สินทรัพย์ต่ำกว่าความเป็นจริง	
ค. หนี้สินสูงกว่าความเป็นจริง	ง. หนี้สินต่ำกว่าความเป็นจริง	
11. กิจการให้ลูกค้าเช่าห้องพัก 2 ห้อง ราคาห้องละ 3,000.- บาท ต่อเดือน ตั้งแต่เดือน ต.ค. 44 กิจการยังเก็บค่าเช่าห้องพักไม่ได้เลย จงคำนวณหาจำนวนเงินที่กิจการจะนำมาบันทึกรายการปรับปรุงในวันสิ้นงวดบัญชี		
ก. 3,000.- บาท	ข. 6,000.- บาท	
ค. 9,000.- บาท	ง. 18,000.- บาท	
12. เมื่อวันที่ 1 ต.ค. 44 กิจการได้รับการว่าจ้างจากร้านตองให้ลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์จำนวนเงิน 40,000.- บาท สำหรับเวลา 5 เดือน จนถึงวันสิ้นงวดบัญชี ร้านตองยังไม่ได้จ่ายชำระเงินค่าโฆษณาให้กิจการเลย วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไร		
ก. เดบิต รายได้โฆษณา	32,000.- บาท	
เครดิต ค่าโฆษณาค้างรับ		32,000.- บาท
ข. เดบิต ค่าโฆษณาค้างรับ	32,000.- บาท	
เครดิต รายได้โฆษณา		32,000.- บาท
ค. เดบิต ค่าโฆษณาค้างรับ	24,000.- บาท	
เครดิต รายได้โฆษณา		24,000.- บาท
ง. เดบิต รายได้ค่าโฆษณา	24,000.- บาท	
เครดิต ค่าโฆษณาค้างรับ		24,000.- บาท

13. กิจการซื้อพันธบัตรรัฐบาลเมื่อวันที่ 31 ส.ค. 44 จำนวนเงิน 100,000.-บาทอัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี กำหนดจ่ายดอกเบี้ยปีละครั้งในวันครบกำหนด วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไร		
ก. เดบิต ดอกเบี้ยรับ	5,000.- บาท	
เครดิต ดอกเบี้ยค้างรับ		5,000.- บาท
ข. เดบิต ดอกเบี้ยค้างรับ	5,000.- บาท	
เครดิต ดอกเบี้ยรับ		5,000.- บาท
ค. เดบิต ดอกเบี้ยรับ	4,000.- บาท	
เครดิต ดอกเบี้ยค้างรับ		4,000.- บาท
ง. เดบิต ดอกเบี้ยค้างรับ	4,000.- บาท	
เครดิต ดอกเบี้ยรับ		4,000.- บาท
14. วันสิ้นงวดบัญชี ถ้ากิจการไม่ได้ทำการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับรายได้รับล่วงหน้า กรณีบันทึกไว้เป็นรายได้เมื่อวันที่ได้รับเงิน จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการอย่างไร		
ก. รายได้สูงกว่าความเป็นจริง	ข. รายได้ต่ำกว่าความเป็นจริง	
ค. ค่าใช้จ่ายสูงกว่าความเป็นจริง	ง. ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าความเป็นจริง	
15. นายสมพรกู้เงินจากกิจการเมื่อวันที่ 1 พ.ย. 44 จำนวน 60,000.- บาท อัตราดอกเบี้ย 15% ต่อปี สัญญา 5 ปี กิจการได้หักดอกเบี้ยงวดแรกทันที 3 เดือน ในวันกู้และนำไปบันทึกบัญชีดอกเบี้ยรับ วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะแสดงรายการปรับปรุงเป็นจำนวนเงินเท่าใด		
ก. 9,000.- บาท	ข. 2,250.- บาท	
ค. 1,500.- บาท	ง. 750.- บาท	
16. กิจการรับเงินค่าเบี้ยประกันของลูกค้าเมื่อวันที่ 31 ม.ค. 44 เป็นจำนวนเงิน 36,000.- บาท ซึ่งจะคุ้มครองสำหรับระยะเวลา 12 เดือน กิจการบันทึกไว้เป็นหนี้สินทั้งจำนวน ในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะแสดงรายการปรับปรุงเป็นจำนวนเงินเท่าใด		
ก. 3,000.- บาท	ข. 6,000.- บาท	
ค. 33,000.- บาท	ง. 36,000.- บาท	
17. เมื่อวันที่ 30 พ.ย. 44 มีลูกค้ามาขอเช่าที่ของกิจการในราคา 3,000.- บาท ต่อเดือน กิจการเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้า 3 เดือน และบันทึกไว้เป็นรายได้ทั้งจำนวน ในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไร		
ก. เดบิต รายได้ค่าเช่า	3,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่ารับล่วงหน้า		3,000.- บาท
ข. เดบิต ค่าเช่ารับล่วงหน้า	3,000.- บาท	
เครดิต รายได้ค่าเช่า		3,000.- บาท
ค. เดบิต รายได้ค่าเช่า	6,000.- บาท	
เครดิต ค่าเช่ารับล่วงหน้า		6,000.- บาท
ง. เดบิต ค่าเช่ารับล่วงหน้า	6,000.- บาท	

เครดิต รายได้ค่าเช่า		6,000.- บาท
18. วันที่ 30 เม.ย. 44 กิจการได้รับเงินรายได้ค่าบริการ 50,000.- บาท สำหรับระยะเวลา 10 เดือน บันทึกไว้เป็นหนี้สินทั้งจำนวน วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงอย่างไร		
ก. เดบิต รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า	10,000.- บาท	
เครดิต รายได้ค่าบริการ		10,000.- บาท
ข. เดบิต รายได้ค่าบริการ	10,000.- บาท	
เครดิต รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า		10,000.- บาท
ค. เดบิต รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า	40,000.- บาท	
เครดิต รายได้ค่าบริการ		40,000.- บาท
ง. เดบิต รายได้ค่าบริการ	40,000.- บาท	
เครดิต รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า		40,000.- บาท
19. สินทรัพย์ถาวรที่มีการเสื่อมสภาพและทรุดโทรมจากการใช้งาน ทำให้มูลค่าลดลงไปเรื่อย ๆ ตามระยะเวลาการใช้งาน มูลค่าที่ลดลงนี้บันทึกเป็นค่าใช้จ่าย ตรงกับความหมายของข้อใด		
ก. ค่าเสื่อมราคาสะสม	ข. ค่าเสื่อมราคา	
ค. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวร	ง. ค่าเสื่อมสภาพ	
20. ถ้าในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการไม่ได้ทำการปรับปรุงค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร จะส่งผลต่อฐานะทางการเงินของกิจการอย่างไร		
ก. สินทรัพย์มีมูลค่าสูงกว่าความเป็นจริง	ข. สินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่าความเป็นจริง	
ค. หนี้สินมีมูลค่าสูงกว่าความเป็นจริง	ง. หนี้สินมีมูลค่าต่ำกว่าความเป็นจริง	
21. เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 44 กิจการซื้อเครื่องจักรราคา 200,000.- บาท คาดว่าจะใช้งานได้ 10 ปี และจะขายเป็นเศษซากได้ราคา 5,000.- บาท ค่าเสื่อมราคาของปี 2544 เป็นจำนวนเงินเท่าใด		
ก. 20,000.- บาท	ข. 19,500.- บาท	
ค. 10,000.- บาท	ง. 9,750.- บาท	
22. เมื่อวันที่ 1 ต.ค. 44 กิจการซื้ออาคาร 600,000.- บาท คิดค่าเสื่อมราคา 15% ต่อปี วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะแสดงรายการปรับปรุงเป็นจำนวนเงินเท่าใด		
ก. 22,500.- บาท	ข. 90,000.- บาท	
ค. 112,500.- บาท	ง. 600,000.- บาท	

23. กิจการซื้อรถบรรทุก เมื่อวันที่ 1 ต.ค. 44 ราคา 800,000.- บาท คาดว่าจะใช้งานได้ 10 ปี วันสิ้นงวดบัญชี กิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาอย่างไร	
ก. เดบิต ค่าเสื่อมราคาสะสม - รถบรรทุก	20,000.- บาท
เครดิต ค่าเสื่อมราคา - รถบรรทุก	20,000.- บาท
ข. เดบิต ค่าเสื่อมราคา - รถบรรทุก	20,000.- บาท
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม - รถบรรทุก	20,000.- บาท
ค. เดบิต ค่าเสื่อมราคาสะสม - รถบรรทุก	80,000.- บาท
เครดิต ค่าเสื่อมราคา - รถบรรทุก	80,000.- บาท
ง. เดบิต ค่าเสื่อมราคา - รถบรรทุก	80,000.- บาท
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม - รถบรรทุก	80,000.- บาท
24. ข้อใดจัดเป็นวัสดุสิ้นเปลืองได้ถูกต้อง	
ก. ปากกา กระดาษขาว ผ้าห่มพิมพ์ดีด เครื่องพิมพ์ดีดกระเป๋าคือ	
ข. แบบฟอร์มบัญชี เครื่องคิดเลขขนาดเล็ก แฟ้มพลาสติก	
ค. แฟ้มกระดาษ ปากกาไวท์บอร์ด แผ่นใสถ่ายเอกสาร ผ้าห่มเครื่องพิมพ์ดีด	
ง. ถูกทุกข้อ	
25. วันที่ 31 ธ.ค. 44 ในบัญชีแยกประเภททั่วไปมีบัญชีวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป จำนวน 6,500.- บาท และวันนี้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจนับและตีราคาวัสดุสิ้นเปลืองที่เหลืออยู่ในพัสดุได้เป็นจำนวนเงิน 2,100.- บาท วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะแสดงการบันทึกการปรับปรุงบัญชีอย่างไร	
ก. เดบิต วัสดุสิ้นเปลือง	2,100.- บาท
เครดิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	2,100.- บาท
ข. เดบิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	2,100.- บาท
เครดิต วัสดุสิ้นเปลือง	2,100.- บาท
ค. เดบิต วัสดุสิ้นเปลือง	4,400.- บาท
เครดิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	4,400.- บาท
ง. เดบิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	4,400.- บาท
เครดิต วัสดุสิ้นเปลือง	4,400.- บาท
26. วันที่ 1 ม.ค. 44 มีวัสดุในการชักรีดยกมา 5,000.- บาท ระหว่างปีมีการซื้อเพิ่มเติม 2,000.- บาทวันที่ 31 ธ.ค. 44 ตรวจนับแล้วมีคงเหลือ 1,900.- กิจการบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะแสดงรายการปรับปรุงบัญชีเป็นจำนวนเงินเท่าใด	
ก. 7,000.- บาท	ข. 5,100.- บาท

ค. 3,100.- บาท

ง. 1,900.- บาท

27. ข้อใดคือความหมายของหนี้สงสัยจะสูญ

ก. ลูกหนี้ที่ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว แต่ไม่สามารถชำระได้จึงตัดออกจากบัญชี

ข. ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้และถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ค. จำนวนเงินที่กิจการกันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้

ง. ถูกทุกข้อ

28. งบทดลองบางส่วนของร้านใบเตย วันที่ 31 ธ.ค. 44 ให้ประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 3% จากยอดขายเชื่อสุทธิ

ลูกหนี้

50,000.- บาท

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

1,200.- บาท

ขายเชื่อ

65,000.- บาท

รับคืนสินค้า

2,000.- บาท

วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธ.ค. 44 กิจการจะแสดงรายการปรับปรุงเป็นจำนวนเงินเท่าใด

ก. 750.- บาท

ข. 690.- บาท

ค. 1,890.- บาท

ง. 1,950.- บาท

29. วันที่ 31 ธ.ค. 44 มียอดลูกหนี้คงเหลือ 80,000.- บาท บัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 2,500.- บาทกิจการต้องการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 5% ของยอดลูกหนี้ปลายปี วันสิ้นงวดบัญชี กิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไร

ก. เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ

1,500.- บาท

เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

1,500.- บาท

ข. เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

1,500.- บาท

เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ

1,500.- บาท

ค. เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ

4,000.- บาท

เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

4,000.- บาท

ง. เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

4,000.- บาท

เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ

4,000.- บาท

30. วันที่ 31 ธ.ค. 44 มียอดลูกหนี้คงเหลือ 60,000.- บาท บัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 1,200.- บาท ขายเชื่อ 80,000.- บาท รับคืนสินค้า 2,000.- บาท ให้ประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 2% ของยอดขายเชื่อสุทธิ วันสิ้นงวดบัญชี กิจการจะบันทึกการปรับปรุงบัญชีอย่างไร

ก. เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ	360.- บาท	
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		360.- บาท
ข. เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	360.- บาท	
เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ		360.- บาท
ค. เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ	1,560.- บาท	
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		1,560.- บาท
ง. เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	1,560.- บาท	
เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ		1,560.- บาท

ชื่อ.....เลขที่.....

กระดาษคำตอบข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาการบัญชี 2 เรื่อง รายการปรับปรุง

คะแนนที่ได้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				